

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

**«ПЕДАГОГТЫҢ КӘСІБИ ҚЫЗМЕТІНІҢ НӘТИЖЕСІ МЕН
САПАСЫНЫҢ ДИАГНОСТИКАСЫ»
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМ**

Астана
2022

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесімен
баспаға ұсынылды (2022 жылғы 13 қараша №12 хаттама)

Педагогтың кәсіби қызметінің нәтижесі мен сапасының диагностикасы.
Әдістемелік ұсыным. – Астана: Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім
академиясы, 2022. – 48 б.

Жұмыста педагогтің кәсіби қызметінің сапасы қалыптасуының
диагностикасы мен педагогтің психологиялық-педагогикалық құзыреттілігі
(өзін-өзі диагностикалау элементтерімен) қалыптасу деңгейін арттыру ықтимал
әдістері мысалдары келтірілген. Педагогтің кәсіби қызметінің сапасы мен
нәтижесін диагностикалау бойынша халықаралық және отандық тәжірибе,
ғылыми әдебиеттер зерделенді; диагностикалық құралдар мен әдістемелік
ұсынымдар әзірленді. Әдістемелік ұсыным оқу-тәрбие жұмысының
менеджерлеріне, әдіскерлерге және педагогтерге арналған.

КІРІСПЕ

Білім беру саласындағы реформалар, олардың ішінде білім берудің жаңартылған мазмұнын енгізу, білім беру ұйымдарының қызмет ету жүйесінің өзгеруіне келтірді. Қазіргі кезеңде білім берудің ұлттық моделіне өту оқыту мен тәрбиелеудің соңғы әдіс-тәсілдерін, инновациялық педагогикалық технологияны игерген, психологиялық-педагогикалық диагностиканы қабылдай алатын, педагогикалық жұмыста қалыптасқан бұрынғы ескі сүрлеуден тез арада арылуға қабілетті және нақты тәжірибелік іс-әрекет үстінде өзіндік даңғыл жол салуға икемді, шығармашыл педагог-зерттеуші, ойшыл мұғалім болуын қажет етеді.

Бүгінгі таңда оқу-тәрбие процесінің менеджерлері ретінде жетекшілер мен мұғалімдердің қызметі көбінесе басқарушылық шешімдерді қабылдаудағы қарама-қайшылықтарды тұрақты шешумен және педагогикалық ұжым мен оқушылар арасындағы тиімді байланыспен бейнеленеді.

Білім берудегі тиімді менеджментті құру арқылы заманауи мектепті басқару мәселелерін шешудегі сын және орта білім беру ұйымдарының басшылары, педагогикалық қоғамдастық үшін өзекті болып табылады

1-бөлім. Мұғалімнің талап деңгейі мен оқушылардың білім сапасы арасындағы қатынастардың сипаты

2015 жылы БҰҰ Тұрақты дамудың 17 мақсатын анықтады, оның 4-ші мақсаты «Сапалы білім беруді қамтамасыз ету» болып табылады. Осы мақсатқа жету жолында Қазақстан жүйелі және жоспарлы жұмысты жүзеге асыруда. Қазақстанда педагогикалық білім беру жүйесі трансформация сатысында тұр, білім берудің барлық деңгейлерін оқытудың мазмұны мен нәтижелері өзектендірілуде, педагогтердің біліктілігін арттырудың бес жылдық циклдық стереотипі еңсерілді [1].

Халықаралық қоғамдастықта сапалы білім беру деп білім алушылардың экономикалық өнімді болуға, бейбіт және демократиялық қоғамның дамуына ықпал етуге, жеке әл-ауқатын арттыруға мүмкіндік беретін білім беру түсініледі (ЮНИСЕФ). Бұл ретте педагогтар білім беру саласында сапаға қол жеткізу үшін ең ықпалды және қуатты ресурстардың бірі болып табылады [2].

Шетелдік маңызды зерттеулерде [3, 4] білім алушылардың білім деңгейіне 2 фактор әсер ететіндігі атап өтілді: білім беру мазмұны, сондай-ақ педагогикалық аспектілер мен оқыту тәжірибесін басқару. Білім алушылардың «трансформациялық құзыреттіліктерін» қалыптастыруда педагогтарға маңызды рөл беріледі. Бұл жағдайда педагогикалық кадрларды басқару елдердің білім беру саясатын анықтауда өзекті болып табылады. Тиісінше, мұғалімнің құзыретіне қойылатын талаптар және олардың өмір бойы оқу қабілеті өзгереді.

Білім беру жүйесін дамытудың қазіргі кезеңінде қазіргі педагог-бұл рухани дамыған, шығармашылық, креативті, интеллектуалды тұлға, инновациялық технологияларды меңгерген, заманауи педагогикалық құралдардың барлық әлеуетіне ие және үнемі өзін-өзі жетілдіруге ұмтылатын білікті маман. Қазіргі заманғы тиімді оқыту стратегиялық таңдау нәтижесінде қолданылатын оқыту әдістерін, оларды оқыту контекстіне сәйкес қолдануды, сондай-ақ мұғалімнің белсенділігін талап ететін оқу процесі шеңберіндегі субъект-субъектілік қатынастарды қамтиды [5].

Ы. Алтынсарин жақсы Ұстазды былайша сипаттады: «Егер балалар оқу кезінде бір нәрсені түсінбесе, мұғалім барлық әдістерді қолдануы керек, сондықтан олар түсінікті болуы керек және оқушыларға түсіндіре алмайтын нәрсе үшін өзін кінәлауы керек. Балалармен қарым-қатынас кезінде мұғалім сабырлы, ашуланбай және алаңдамай сөйлеуі керек: әр пәнді қарапайым тілмен, қажетсіз терминдерді қолданбай түсіндіру керек» [6].

Отандық зерттеушілер мұғалімнің жалпы кәсіби құзыретіне:

- біртұтас педагогикалық процесті ұйымдастыру және басқару қабілеті;
- педагогикалық процесті бақылау және диагностикалау;
- педагогикалық процестің нәтижелеріне мониторингтік сараптама жүргізе білу;
- кері байланысты жүзеге асыру;
- педагогикалық процесті жетілдіру үшін өз қызметін өзін-өзі бағалау;
- интроспекция және педагогикалық рефлексия;
- этномәдени және көпмәдени құзыреттіліктер кіреді деп тұжырымдайды [7].

Шетелдік ғалымдардың зерттеулерінде "мұғалімнің кәсіби қызметінің сапасы" жеке қасиеттердің, дағдылардың және оқу процесіне өзіндік әсер етудің салдарын түсінудің, сондай-ақ кәсіби қызметті жүзеге асыру қабілетінің жиынтығы ретінде түсініледі [3].

Халықаралық және отандық тәжірибеге сәйкес мұғалімге қойылатын талаптар бір немесе бірнеше реттеуші құжаттарға негізделеді:

1. Мұғалімнің жалпы кәсіби және арнайы кәсіби қасиеттерінің тізімін қамтитын моделі;
2. Педагогтің кәсіби қызметінің стандарты (Педагогтің кәсіби стандарты), оның әр түрлі біліктілік деңгейлерін сипаттайды;
3. Педагогтың лауазымдық міндеттері [8].

Мұғалімнің кәсіби қызметінің сапасы мен нәтижесін диагностикалау бойынша халықаралық тәжірибені қарастырайық.

Сингапур

Сингапур ежегодно оценивает качество профессиональной деятельности учителя с помощью расширенной системы управления производительностью (EPMS) [9].

EPMS оценивает работу преподавателей на основе 16 различных компетенций, включая их работу в классе и взаимодействие с большим школьным сообществом. Сингапурская модель компетентности в обучении состоит из следующих кластеров компетенций [10]:

– «Баланың біртұтас тұлғасын тәрбиелеу» (негізгі құзыреттілік-құндылықтарды бөліседі; іс-қимыл жасайды; ең жақсы қамтамасыз етуге ұмтылады; басқаларды баланың мүддесі үшін әрекет етуге шақырады; саясатқа, бағдарламалар мен рәсімдерге әсер етеді);

– «Білімді дамыту» пәні (пәнді меңгеру, аналитикалық ойлау, бастама, Шығармашылық оқыту);

– «Жүректер мен ақыл-ойларды жаулап алу» (қоршаған ортаны түсіну және құру, оның ішінде кеңірек білім беру қызметтерін ескере отырып; басқаларды дамыту және олардың әлеуетін іске асыруға көмектесу);

– «Басқалармен жұмыс» (серіктестік ата-аналар; топта жұмыс істеу);
«Өзіңді және басқаларды білу» (жақсартуды қажет ететін күшті және тараптарды білу қабілеті және олардың өнімділік пен басқалармен қарым-қатынасқа қалай әсер ететіні; өз жұмысында және адамдармен қарым-қатынаста адалдық пен адалдық; басқалардың ойларын, сезімдері мен тәжірибелерін түсінуге ұмтылу және қабілет; басқаларға құрмет және сендіру, әр адам маңызды және құрметке лайық).

Тәрбиешілер алдымен өзін-өзі бағалауды жүргізеді, содан кейін басшылар оларды EPMS арқылы бағалайды. Директорлар мектеп персоналын әзірлеушімен (кәсіптік оқытуға жауапты) және мектеп кластерінің супервайзерімен бірге EPMS нәтижелерін пайдалана отырып, әрбір мұғалім үшін «Ағымдағы бағалау әлеуетін» бірлесіп жасайды. Бұл бағалау немесе тәрбиешінің қысқа мерзімді мансаптық траекториясының суреті мұғалімге мансап жолын жоспарлауға көмектесу үшін қолданылады. EPMS нәтижелеріне сүйене отырып, тәрбиешілер материалдық немесе моральдық сыйақы алады, ал министрлік ұлттық деңгейде марапаттау және тану үшін тәрбиешілерді

таңдайды [11].

Тайвань

Тайвань жыл сайынғы тәрбиешілерді бағалауды қолданады және білім министрлігі осы бағалауларға қойылатын талаптарды белгіледі. Мұғалімдерді бағалау 5 бағытқа бағытталған: оқыту, оқыту, қызмет ету, адамгершілік және құндылықтар; әкімшілік есеп. Педагогтердің кәсіби қызметінің сапасын бағалауды педагогтер таңдаған мектеп қызметкерлерінен тұратын бағалау комиссиясы жүргізеді. Бағалау нәтижелері жалақы деңгейлерін анықтау және сыйлықақы беру үшін қолданылады.

Сонымен қатар, үздіксіз кәсіптік оқытуға қызығушылықты арттыру мақсатында 2006 жылы Үкімет кәсіптік даму үшін педагогтерді бағалаудың ерікті бағдарламасын енгізді, бұл ретте Министрлік мектептерге педагогтерді бағалау бойынша ресурстар мен ұсынымдар берді. Ұсынылатын құралдарға мұғалімдердің бақылау хаттамалары, кері байланыс нысандары – білім алушылардың сауалнамалары, өзара тәлімгерлік жөніндегі нұсқаулықтар және кәсіби оқу қауымдастықтарына арналған бағдарламалар кіреді [11]. Мұғалімдерге әріптестері туралы пікірлерді жазып, жақсарту жоспарын бірлесіп әзірлеу ұсынылады. Қазіргі уақытта мектептердің шамамен 30% - ы осы тәрбиешілерді бағалау жобасына қатысады және министрлік тәрбиешілердің кеңірек қатысуын ынталандыру үшін осы құралдарды қайта қарауды жоспарлап отыр.

Оңтүстік Корея

Директорлар жыл сайын барлық педагогтарды ұлттық деңгейде белгіленген нұсқауларға сәйкес бағалайды. Мектептер осы бағалаудың нәтижелерін мансаптық өсу туралы шешім қабылдау үшін пайдаланады (мысалы, мастер-оқытушыға дейін, көшбасшылық рөлге дейін), нәтижелерге негізделген ақы төлеу және кәсіптік оқыту мүмкіндіктерін анықтауға көмектесу. Бағалау сонымен қатар мемлекеттік мектептердегі барлық мұғалімдер үшін талап етілетін мектептер арасындағы мұғалімдердің мерзімді ауысуы туралы шешім қабылдауға негіз болады.

2010 жылы Корея кәсіби даму үшін педагогты бағалау жүйесін енгізді [11]. Бұл жүйеде әріптестер, мектеп басшылары, білім алушы және ата-аналар мұғалімнің жұмысын бағалайды. Бұл кері байланыс жаза ретінде емес, тәрбиешілердің кәсіби даму жоспарларын жасауда қолданылады, өйткені нәтижелер кәсіби дамудың жеке жоспарларын жасау үшін қолданылады. Ең көп ұпай жинаған мұғалімдер бір жылға дейін ғылыми-зерттеу демалыс алуға құқылы, ал қиын жағдайға тап болған мұғалімдерге белгілі бір сағат немесе кәсіби біліктілікті арттыру түрі ұсынылады.

Жапония

Мұғалімдерді бағалау заң бойынша талап етіледі және мектептің өзін-өзі бағалау процесінің бөлігі болып табылады. Мұғалімдер бір жылға кәсіби даму мақсаттарын қояды және жылдың соңында директормен кеңесіп, өздерінің жетістіктерін бағалайды. Сонымен қатар, білім беру ұйымының әкімшілігі жылына екі рет мұғалімдерді бақылайды және өз нәтижелерін хабарлайды. Бақылаулар кәсіби дамудың бағыттарын ұсына отырып, тәжірибені жақсартуға арналған.

Жапония мұғалімдерді мектептерге қалай тағайындайтынында ерекше. Мұғалімдер мектеп деңгейінде емес, префектуралық деңгейде жалданады. Мектептердегі мұғалімдердің ауысуы префектураға ең қажет әлсіз оқушылар үшін мектептерге ең күшті тәрбиешілерді тағайындауға мүмкіндік береді. Бұл ротация барлық білім алушыларға сапалы білім алуға тең құқықтарға кепілдік беріп қана қоймай, сонымен қатар мамандық шеңберінде әлеуетті арттыруға көмектеседі [11].

Гонконг (Қытай)

Гонконгта тәрбиешілерді бағалаудың ресми жүйесі жоқ.

2017 жылы ЕАДБ педагогтарды кәсіби дамыту бойынша жұмыс тобын құрды, оған педагогтар үшін кешенді кәсіби мансаптық "баспалдақ" әзірлеу бойынша ұсыныстар беру тапсырылды. 2019 жылы жұмыс тобы ЕАДБ-ға өз ұсыныстарымен жария есеп берді. Есепте мұғалімдердің кәсіби өсуінің үш элементі бар кәсіби баспалдақ орнату қажет деген қорытындыға келді: мұғалімдердің құзыреттілік құрылымы (ТСФ, 2018); кәсіби құндылықтар мен мінез-құлық; өзін-өзі көрсету арқылы алға жылжуға ұмтылу [11].

Қазіргі уақытта бастауыш және орта мектеп мұғалімдері аға деңгейге көтерілуі мүмкін мұғалімдер, директордың орынбасары және директор. Кейбір аға оқытушылар лауазымдарында бастауыш мектептің оқу бағдарламасының жетекшісі сияқты белгілі бір қызмет салалары бар. Мектептер сонымен қатар математика сияқты негізгі пәндік бөлімдердің жетекшілері немесе сыныптан тыс жұмыстар немесе ағылшын тілін үйренушілерге қолдау көрсету сияқты негізгі салалардың жетекшілері ретінде аға тәрбиешілерді тағайындайды.

Канада

Провинцияларда мұғалімдердің есеп беруінің өзіндік жүйелері бар. Мысалы, Онтариода Білім министрлігі мұғалімнің үлгерімін бағалау бағдарламасын (ТРА) құрылымдайды, бірақ оны басқаруды директорлардың қалауына қалдырады. Педагогтар практиканың үш стандартына сәйкес келетін 16 құзырет бойынша бағаланады: 1) кәсіптік білім; 2) білім алушылар қауымдастығындағы кәсіптік практика және көшбасшылық; 3) үздіксіз кәсіптік оқыту [11].

Бағалау процесінде тек есеп беру немесе жылжыту мүмкіндіктері емес, үнемі жетілдіру бойынша ұсыныстарға ерекше назар аударылады. Бағалау, оның ішінде бақылау, білім алушылардың үлгерімі төмен педагог үшін кемінде бес жылда бір рет және жиі жүргізіледі. Тәрбиешілер өсу мақсаттарын анықтайтын жыл сайынғы оқу жоспарларын жасайды және әкімшілік бағалау жылында немесе жоқ болса да, осы мақсаттарға қол жеткізуге ықпал етеді. Сонымен, Онтариода тәрбиешілерге ТРА-дағы қанағаттанарлықсыз бағалар үшін айыппұл салынуы мүмкін. 3 қанағаттанарлықсыз баға алған мұғалімдерді мектеп кеңесі жұмыстан шығаруға ұсынады.

Финляндия

Официальная оценка педагогов не требуется в Финляндии и проводится редко. Однако некоторые муниципалитеты создали инструменты для оценивания педагогов, которые используют директора школ. В Хельсинки, например, директора используют общую форму для оценки работы педагогов. Эта форма фокусируется на ключевых методах преподавания, но не оценивает

педагогов на основе образовательных результатов обучающихся [11].

Эстония

Директорлар мен тәрбиешілерді бағалау жауапкершілігі муниципалитеттерге (муниципалдық мектептер) және Министрлікке (мемлекеттік мектептер) жүктеледі. Негізгі құзыреттердің ұлттық жиынтығы бар, бірақ муниципалитеттер оларды тәрбиешілерді бағалау кезінде қолдана ма, жоқ па, соны шеше алады. Сондай-ақ, директорларға өзін-өзі бағалауды ерікті түрде жүргізуге көмектесетін онлайн-құрал бар. Мұғалімді бағалау директордың міндеті болып табылады. Директорлар мұғалімдердің жұмысын үнемі бағалайды және оларға кері байланыс береді. Мектептерге Ұлттық оқыту стандарттарын (мұғалімнің кәсіби стандарттары) қолдану ұсынылғанымен, бұл талап емес және мектептер арасында бағалар әр түрлі болуы мүмкін.

Білім министрлігі Эстонияның білім беру ақпараттық жүйесін, мектептер, оқушылар, мұғалімдер туралы мәліметтерді қамтитын онлайн-мәліметтер базасын қолдайды. Жеке деректер құпия сөзбен қорғалған және әрбір білім алушы жүйеге кіріп, білім беру нәтижелеріндегі өз үлгерімін көре алады немесе мұғалімдер өздерінің кәсіби қызметін бағалау нәтижелерін көре алады. Мектеп және жүйелік деректер, соның ішінде оқушылардың үлгерімі бойынша мектептердің үлгерімі бақыланатын есеп карталары жұртшылық үшін қолжетімді.

Польша

2017-2018 жылдарға дейін Польшада педагогтерді бағалаудың екі түрі арасында айырмашылық жасалды: тиімділікті бағалау (педагогикалық қабілеттерді бағалау) және кәсіби жетістіктерді бағалау (жоғарылату мақсатында Мұғалімнің кәсіби даму дәрежесінің көрсеткіші) [11]. Содан бері Польша оларды мұғалімдерді аттестаттаудың жаңа түріне біріктірді. Қазіргі уақытта кешенді бағалау жалақының келесі сатысына өтуге әкелетін сынақ мерзімінің соңында талап етіледі (педагогтердің келісімшарттық, тағайындалған немесе дипломдық лауазымдары); сондай-ақ мектеп әкімшілігінен кері қайтарып алуды дайындау үшін әр үш жыл сайын. Тәрбиешілер 4 деңгей бойынша бағаланады: көрнекті, өте жақсы, жақсы немесе теріс. Жоғарылату үшін олар кем дегенде «жақсы» рейтингке ие болуы керек.

Халықаралық тәжірибені зерттеу мұғалімнің қызметін реттейтін және оның кәсіби қызметінің сапасын анықтайтын елдерді шартты түрде үш топқа жіктеуге болатындығын көрсетті:

мұғалімнің қызметін кәсіби стандарттармен реттейтін елдер (teacher professional standards) - Австралия, Ұлыбритания, АҚШ, Чехия;

мұғалімнің біліктілігін кәсіби құзыреттілік шеңберімен, мұғалімнің профилімен және т. б. нақтылайтын елдер - Оңтүстік Корея, Сингапур;

болашақ педагогтардың біліктілік сипаттамаларына назар аудара отырып, мұғалімді даярлау стандарттарын жүзеге асыратын елдер - Норвегия, Финляндия, Эстония, Жапония.

Қазіргі уақытта Қазақстанда педагогке қойылатын талаптар алғаш рет 2017 жылы әзірленген және бекітілген педагогтың кәсіби стандартына негізделген [12].

Шет елдер мұғалімдерінің кәсіби стандарттарын салыстырмалы талдау

нәтижелеріне сәйкес [13] оларды 3 негізгі бөлімнен тұратын жалпы құрылым біріктіреді (Domains) :

- ✓ мұғалім не білуі керек,
- ✓ ол не істей алуы керек;
- ✓ оның қандай құндылықтары болуы керек.

Педагогтің кәсіби стандартын әзірлеудің халықаралық тәжірибесімен салыстырғанда отандық стандарттың құрылымы мен мазмұны шетелдік әріптестерден айтарлықтай ерекшеленетінін атап өткен жөн [10].

Мұғалімнің қолданыстағы Кәсіби стандарты-бұл мұғалімнің лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті еңбек функцияларының сипаттамасы және еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі берген біліктілік анықтамалықтарының талаптарын нақтылау (Ресей стандартына ұқсас). Қазақстандағы педагог стандарты сапалы оқытуды өлшеу шаралары емес, кәсіби құндылықтар жиынтығының түріне жататыны анықталды [14]. Талдау көрсеткендей, Қазақстандағы педагогтың кәсіби стандарты педагогтердің кәсіби дамуын ынталандырудың кешенді құралы болып табылмайды және педагогикалық мансапты модельдеу және басқару функцияларын орындамайды [15]. Мұның бәрі оның «Прогрессивтілігі емес» және өзектендіру қажеттілігі туралы айтуға мүмкіндік береді.

2022 жылы өмір бойы оқыту (үздіксіз білім беру) тұжырымдамасына сәйкес [16] педагогтың жаңа кәсіби стандарты әзірленді [17].

Педагог стандарты 3 негізгі кәсіби құзыреттілігінің (кәсіптік құндылықтар; кәсіптік білім; оқыту/оқыту және тәрбиелеу практикасы; кәсіптік даму), олардың критерийлерінің (14) және индикаторларының (50) сипаттамасын қамтиды.

Қазақстанда педагог моделі нормативтік бекітілмеген, алайда педагогтың кәсіби стандарты жобасын әзірлеушілердің жұмыс тобы (2022) педагог құзыретінің мынадай шеңберін ұсынады (1.1-суретті қараңыз):

1.1-сурет Педагогтің кәсіби құзыреттіліктерінің шеңбері

Халықаралық тәжірибеге сәйкес Қазақстанда «Назарбаев Зияткерлік

мектептері» ДББҰ педагогтары 3 жылда бір рет аттестаттаудан өтеді. Бұл ретте педагогті аттестаттауды ұйымдастыру мен өткізудің мынадай тәртібі бар: мектеп әкімшілігі қызметкердің қызметін мектепте бағалау парағын толтырады; педагог ДББҰ/мектептің аттестаттау комиссиясының отырысына өз қызметі туралы презентация дайындайды (мынадай критерийлер бойынша: білім алушылардың білім сапасы; білім алушылардың жетістіктері; Кәсіби қоғамдастықтағы әріптестермен өзара іс-қимыл; Зияткерлік мектептердің тәжірибесін тарату); презентацияға сәйкес портфолио жасақтайды [18].

Мемлекеттік мектептерде педагогтерді аттестаттау 5 жылда бір рет №83 бұйрық негізінде жүзеге асырылады [19].

Осылайша, зерттеулер [3-8] педагогтердің кәсіби қызметінің сапасы және олардың одан әрі кәсіби дамуы оқытудағы табыстың жетекші факторларының бірі екенін растайды. Бұл жағдайда мұғалімдерді бағалау мектеп оқушыларының оқу дәрежесін арттырудың маңызды құралы болып табылады. Ғалымдардың зерттеулері [20-22], сондай-ақ халықаралық және отандық тәжірибе мұғалімдердің кәсіби бөлшектерінің сапасын бағалаудың 3 негізгі көрсеткішін анықтайды:

- Білім алушылардың үлгерімі;
- Сыныптағы бақылау құралдары;
- Әкімшіліктің, әріптестердің, білім алушылар мен ата-аналардың сауалнамалары.

Білім алушылардың үлгерімі

Стандартталған тесттер бойынша білім алушының баллы бағаланады. Білім алушының білім жетістіктерінің өсуі белгілі бір уақыт кезеңіндегі жеке баланың үлгерімінің өзгеруі нәтижесінде байқалады.

Сыныптағы бақылау құралдары

Сыныптағы бақылаудың мақсаты-мұғалімдерге объективті, тәжірибелі бақылаушыдан кері байланыс алуға және сабақты талқылауға қатысуға мүмкіндік беру. Бақылаулар жылына бірнеше рет жасалса тиімді болады.

Білім алушылардың қабылдау сауалнамасы (балалар өз педагогын бағалайды)

Білім алушылардың пікірі педагогтың өзін-өзі бағалауына немесе білім алушылардың қорытынды бағалауына қарағанда білім алушылардың нәтижелерін объективті түрде көрсетеді.

Зерттеу [23] білім алушылардың сауалнамалары арқылы алынған ақпарат сыныптағы бақылау деректерімен бірге мұғалімнің кәсіби қызметінің сапасын бағалаудың ең тиімді көрсеткіштерінің бірі болып табылатынын көрсетті. Зерттеу көрсеткендей, бағалаудың барлық үш құралы жиынтықта сенімділіктің жоғары деңгейіне ие.

Мұғалімнің өзін-өзі бағалауы

Мұғалімнің өзін-өзі бағалауы мұғалімдерге өз жұмыстары туралы өз пікірлерін білдіруге және оларды оқытуға әсер еткен жеке, ұйымдастырушылық және институционалдық факторлар туралы ойлауға мүмкіндік береді.

«Педагог-білім алушы» жүйесіндегі оң қарым-қатынастар мен балалардың академиялық жетістіктерінің өзара байланысы

Педагог талаптарының деңгейі мен оқушылардың білім деңгейі арасындағы қарым-қатынасқа "педагог-білім алушы" жүйесіндегі қатынастар әсер етеді.

Оқушылардың педагогпен жағымды қарым-қатынасының артықшылықтары балалардың әлеуметтік және эмоционалдық дамуымен ғана шектелмейді. «Педагог-білім алушы» жүйесіндегі оң қарым-қатынастар балалардың академиялық үлгерімінің өсуімен тығыз байланысты екендігіне бірқатар дәлелдер бар [24].

Зерттеулерге сәйкес Dörnyei Z. [25] тәрбиешілер оқушылардың мотивация деңгейін, олардың үлгерімін арттыруға, сондай-ақ жағымды өзін-өзі бағалауды қалыптастыруға жағдай жасауға жауапты. Мұндай жағдайда студенттер сабақта көбірек айналысады және белсенді, сынды табанды, сабырлы қабылдайды, стрессті жақсы жеңеді.

Мұны шетелдік ғалымдардың [9] педагог пен білім алушылар арасындағы оң қарым-қатынас олардың мотивациясы мен үлгерімінің артуына әкеледі деген зерттеу деректері растайды. Мектеп оқушылары мұғалімдердің пәндері бойынша табандылық пен еңбекқорлықтың жоғары дәрежесін көрсеткені анықталды, олар туралы ол оң пікір білдірді. Респонденттер осы пән бойынша оқу процесін «Қарым-қатынасқа ашық», қызықты және стресстік емес деп сипаттады [26].

"Педагог-білім алушы" жүйесіндегі оң қарым-қатынастар балалардың өзін-өзі оң бағалауын қалыптастыруға айтарлықтай әсер етеді. Айта кету керек, сәйкес Д.Уилкинс [27] орта мектеп оқушылары көбінесе академиялық өзін-өзі бағалауы төмен және олардың кәсіби болашағына сенімсіздік танытады. Осыған байланысты білім алушылардың педагогтармен оң қарым-қатынасы өзін-өзі бағалауды, академиялық өзін-өзі қамтамасыз етудің жоғары деңгейін және болашақ жұмысқа орналасу нәтижелеріне сенімділікті қалыптастыруда және дамытуда маңызды рөл атқарады. Өзіне деген сенімділік және болашақтағы ұмтылыстар өз кезегінде оқушылардың мектепке деген қызығушылығына, академиялық өзіндік тиімділігіне және үлгеріміне айтарлықтай әсер етеді [27].

«Педагог-білім алушы» жүйесіндегі балалардың оң қарым-қатынасы және оқу уәждемесі

Педагог пен білім алушының қарым-қатынас сапасы оның оқу іс-әрекетін ынталандыру сапасына айтарлықтай әсер етеді. Мотивацияны арттыру саласындағы зерттеушілердің пікірінше, білім алушылардың педагогпен қарым-қатынасты қабылдауы пәнге деген қызығушылықты ояту және балаларды жақсы оқуға ынталандыру үшін маңызды [28]. Зерттеу нәтижелері бойынша мұғаліммен қарым-қатынасты жақсы деп санайтын студенттер мектеп өміріне белсенді қатысып, жоғары үлгерімге ие болды.

Weiner. B. [29] білім алушыларды ынталандырудағы мұғалімнің орасан зор рөлін мойындайды. Оның пікірінше, педагогикалық қоғамдастықтың алдында тұрған міндет-білім алушыларға жетістікке жетуге көмектесу ғана емес, сонымен бірге олардың қабілеттері мен күш-жігері осы жетістікке себеп болады деп сенуге көмектесу.

Осылайша, жоғарыда айтылғандарды қорытындылай келе, мыналарды атап өту керек:

педагогтердің кәсіби қызметінің сапасы және олардың одан әрі кәсіби дамуы оқытудағы табыстың жетекші факторларының бірі болып табылады; мұғалімге қойылатын талаптар бір немесе бірнеше реттеуші құжаттарға негізделеді (мұғалімнің моделі; мұғалімнің кәсіби қызметінің стандарты; мұғалімнің лауазымдық міндеттері);

әдебиеттерді шолуға, сондай-ақ халықаралық және отандық тәжірибеге сәйкес педагогтердің кәсіби детальдарының сапасын бағалаудың 3 көрсеткіші (білім алушылардың үлгерімі; сыныптағы бақылау құралдары; әкімшіліктің, әріптестердің, білім алушылар мен ата-аналардың сауалнамалары) жетекші болып табылады;

білім алушылардың академиялық жетістіктеріне «Педагог және білім алушы» жүйесінің өзара қарым-қатынас сипаты әсер етеді.

2-бөлім. Педагогтің кәсіби қызметінің сапасын қалыптастыру диагностикасы

Педагогикалық ұжымды бағалауда білім берудегі құзыреттілік көзқарас жағдайында іс-әрекеттің тиімділігін бағалау әдістерінен (қорытынды бітіру емтиханының нәтижелері, оқушылардың әртүрлі конкурстарға қатысуы және т.б.) әдістерге көшу байқалады [21].

Мұғалімнің құзыреттіліктерінің даму деңгейін диагностикалаудың барлық әдістері үш топқа бөлінеді:

- психометриялық бағдарланған (тесттер және олардың комбинациясы);
- интерактивті (топтық жаттығулардың әртүрлі түрлері);
- диалог (әр түрлі сұхбаттар, сауалнамалар) [21].

Сонымен қатар, білім беруді ұйымдастыру жағдайында мұғалімнің одан әрі кәсіби өсуінің жоспарын анықтау үшін оның «проблемалық бағыттарын» немесе «өсу нүктелерін» анықтау маңызды.

Сонымен, білім беруді ұйымдастыру жағдайында мұғалімнің кәсіби іс-әрекетінің сапаларының қалыптасуын диагностикалау және оның одан әрі кәсіби дамуының жоспарын жасау мақсатында 360° әдісін қолдану ұсынылады.

360° әдісі – өзін-өзі бағалау және мұғалімнің іскерлік ортасына: менеджерлерге, әріптестерге, студенттерге сауалнама жүргізу арқылы оның «кәсіби портретін» анықтаудан тұратын мұғалімнің ағымдағы бағалау әдісі. жасы 12) немесе ата-анасы/қамқоршысы (12 жасқа дейінгі балалар үшін).

«360 градустық бағалау әдісі» терминін 1987 жылы Уорд енгізген. Ол Батыста 1990 жылдары белсенді түрде қолданыла бастады. Қазіргі уақытта бұл әдіс мұғалімдердің кәсіби шеберлігін бағалауда белсенді түрде қолданылады [22].

360° әдісін бағалау процедурасы онлайн немесе офлайн сауалнама арқылы жүзеге асырылады. Сауалнама анонимді түрде жүргізіледі, жауап нұсқасы – белгілі бір деңгейде құзыреттіліктің көрінісін сипаттайтын мәлімдеме.

360° әдісі мұғалімді әртүрлі тұрғыдан қарастыруға мүмкіндік береді: әкімшілік (сабақтағы бақылау және портфолио бағалау арқылы мұғалімнің іс-әрекетін бағалау); әріптестер, студенттер немесе олардың ата-аналары/қамқоршылары (мұғалімнің жұмсақ дағдыларын бағалау қабілеті, әріптестермен өзара әрекеттесу нәтижесі және оқушыларға әсері) [23-25].

«Педагог» жаңа кәсіби стандартының біліктілік талаптары негізінде Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы келесі сауалнамаларды әзірледі: «Әкімшілікке сауалнама парағы», «Әріптестер үшін сауалнама парағы», «Өзін-өзі бағалау парағы» (1-қосымша); «Оқушыларға арналған сауалнама парағы», «Ата-аналарға/қамқоршыларға сауалнама парағы» (2-қосымша). Мұғалімнің кәсіби іс-әрекетінің сапалары «0»-ден «2» ұпайға дейін бағаланады, мұндағы «2» – кәсіптік құзіреттілікті қалыптастырудағы ең жоғары балл, «0» – ең төменгі балл.

Мұғалімнің кәсіби іс-әрекетінің қалыптасқан «проблемалық бағыттарын» анықтау және мұғалімнің кәсіби іс-әрекетінің сапаларын диагностикалау құралдарын сынау мақсатында Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы «Мұғалімнің өзін-өзі бағалауы» тақырыбында сауалнама жүргізді.

«Мұғалімнің өзін-өзі бағалау парағы» сауалнамасы 3 сұрақтан тұрады:

- әлеуметтік сипаттағы 3 сұрақ (респондент туралы деректер, білім беру ұйымының түрі, мұғалімнің біліктілік санатының деңгейі);
- «Кәсіби құндылықтар» бөлімі бойынша 5 сұрақ;
- Мұғалімнің біліктілік санаттары бойынша 5 сұрақ (1-қосымша).

Сауалнама жабық және жартылай жабық сұрақтарды қамтиды. Жаңа кәсіби педагог стандартына сәйкес респонденттер өздерінің кәсіби құзыреттіліктерін үш деңгейлі шкала бойынша қалыптастыруға өз көзқарастарын білдіру керек болды, мұнда «толық келісемін» деген жауап «келіспеймін» деген тұжырыммен жоғары деңгейде келісетінін білдіреді. - сәйкесінше төмен деңгей.

Зерттеуге 409 мұғалім қатысты, оның ішінде 5 респондент сауалнама жүргізуге ақпараттық келісімге қол қоюдан бас тартуына байланысты сауалнаманы толтырмады. Нәтижесінде 404 (98,5%) сауалнаманы толтырды, оның ішінде қазақ тілінде оқытатын 250 мұғалім (61,9%) және орыс тілінде 154 мұғалім (38,1%).

TIMSS 2019 нәтижелері бойынша іріктеліп алынған 5 аймақтың респонденттері қатысты: сәйкесінше 2 аймақ – жоғары деңгей, 1 аймақ – орташа және 2 өңір – төмен. Осы аймақтарда келесі білім беру ұйымдары қатысты (2.1-кесте):

Кесте-2.1 Үлгі деректер

Білім беру ұйымының түрі	Аймақ
Мектепке дейінгі ұйым (қалалық)	Абай ауданы Жамбыл облысы ОҚО Астана Түркістан облысы
Мектепке дейінгі ұйым (село)	
Арнайы білім беру ұйымы (қалалық)	
Орта білім беру ұйымы – ШКМ (село)	
Орта білім беру ұйымы (аудан)	
Орта білім беруді ұйымдастыру (мектеп-гимназия, мектеп-лицей)	
Балаларға қосымша білім беруді ұйымдастыру (қалалық)	
Колледж	

Сауалнамаға қатысушылардың ең көп саны «Педагог-зерттеуші» (36,1%), «Мұғалім-модератор» (25,3%), «Педагог-сарапшы» (18,8%) біліктілік санатындағы мұғалімдер. Респонденттердің ең аз саны – «Шебер мұғалім» (7,2%) (2.2-кесте).

2.2-кесте. Мұғалімдердің біліктілігі бойынша бөлінуі

№	Квалификационная категория	Казахский язык обучения	Русский язык обучения	ВСЕГО	%
1.	Педагог/педагог-стажер (учитель без категории)	43	8	51	12,6
2.	Педагог-модератор (учитель второй категории)	53	49	102	25,3
3.	Педагог-эксперт (учитель первой категории)	46	30	76	18,8
4.	Педагог-исследователь (учитель высшей категории)	86	60	146	36,1
5.	Педагог-мастер (учитель высшей категории)	22	7	29	7,2
	ИТОГО	250	154	404	100

Кәсіби құндылықтарға сәйкес мұғалімдерге 5 критерий бойынша өз құзыреттіліктерінің сәйкестігіне көзқарасын білдіру ұсынылды: 1.1 Педагогикалық қызметке берілгендік, 1.2 Азаматтық көрініс, 1.3 Кәсіби этиканы сақтау, 1.4 Жауапкершіліктің көрінісі, 1.5 Белсенділік көрінісі. . Кәсіби құндылықтардың әрқайсысы өз көрсеткіштеріне сәйкес бағаланды.

Сонымен, орта есеппен мұғалімдердің 95,3%-ы олардың құзіреттілігі «1.1 Педагогикалық қызметке адалдық» кәсіби құндылық көрсеткіштеріне сәйкес келеді деген. (2.1-сурет).

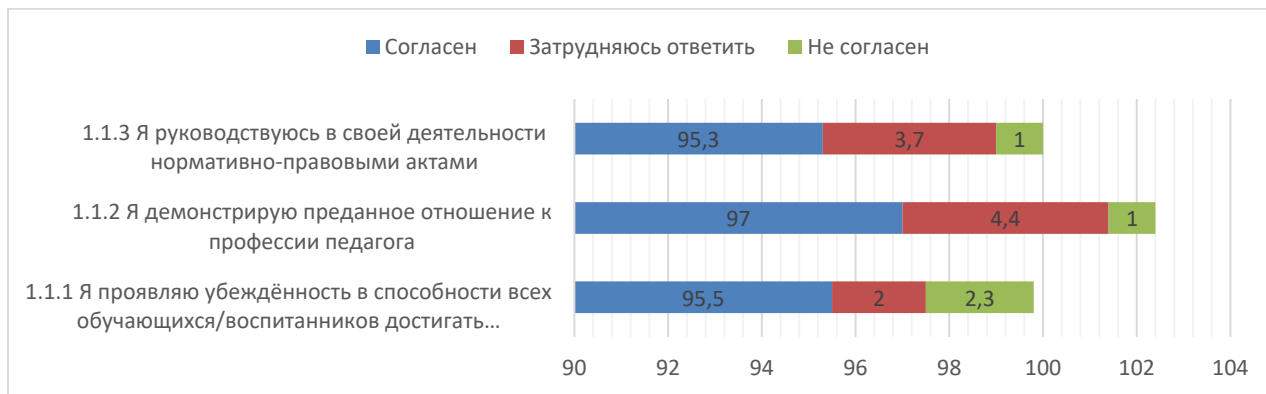

Рисунок 2.1. Данные по профессиональной ценности «1.1 Приверженность к профессии педагога» (%)

26 (6,5%) респонденттің ерекше қиындығы немесе келіспеушілігі «Барлық Білім алушылардың/оқушылардың білім беру мақсаттарына жету қабілетіне сенімдімін» көрсеткіші бойынша анықталды. Сонымен бірге, ТДМ 4 (Тұрақты даму мақсаттары) бойынша мектеп сапалы тең білім беруге бағытталуы тиіс. Бұл оқушының қабілетіне сәйкес оқытудың әртүрлі әдістерін қолдану арқылы тең білім беру қызметтерін көрсетуде педагогтардың үздіксіз кәсіптік білім алуының маңыздылығын көрсетеді.

Осымен қатар педагогикалық/әдістемелік кеңестердің, циклдік әдістемелік комиссиялардың отырыстарында мұғалімдердің құқықтық актілермен жұмыс жасаудағы құзыреттілігіне назар аудару қажет, өйткені 19 (4,74%) педагог бұл мәселеде қиындықтарға кезігетінін атап өтті.

Сонымен қатар, соңғы жылдары Білім министрлігі ұстаздарды қолдау және олардың мәртебесін көтеру мақсатында қолға алынған шараларға қарамастан, 11 (3%) мұғалім өзін ұстаздық қызметке адал деп толық сеніммен айта алмайды. Бұл алаңдатарлық факт мектеп оқушыларымен ерте кәсіптік бағдар беру жұмысының оқытумен қатар, мұғалімге «мамандыққа түсудің» бастапқы кезеңінде де, «кәсіби шеберлік» сатысында да әдістемелік және психологиялық қолдау көрсетудің маңыздылығын көрсетеді. (2.1-сурет).

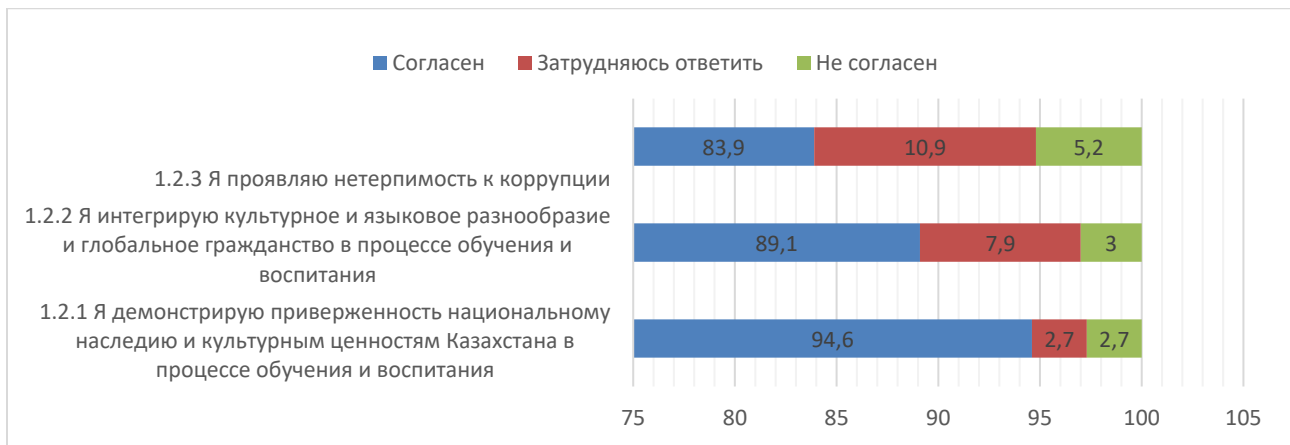

Рисунок 2.2 Данные по профессиональной ценности «1.2 Проявление гражданственности» (%)

61 респондентте (16,1%) «сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік көрсетеді» Көрсеткіштер бойынша ерекше қиындық немесе келіспеушілік анықталды. Бұл педагогтерде «Педагог мамандығына бейілділік» құзыреттілігін қалыптастыру бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстары мен оқыту іс-шараларының қажеттілігін көрсетеді (2.2-сурет).

44 респондент (10,3%) «Білім беру мен тәрбиелеу үдерісінде мәдени-тілдік алуандылық пен жаһандық азаматтықты біріктіреді» Көрсеткіштерның қалыптаспағанын атап көрсетеді. Сонымен қатар, қазіргі уақытта студенттер арасында жаһандық азаматтықты дамыту және жаһандық азаматтық құзыреттіліктерді қалыптастыру халықаралық бағдарламаларда, атап айтқанда 2030 жылға дейінгі тұрақты даму күн тәртібінде (ЮНЕСКО, 2019) маңызды саяси бағытқа айналды. Бүкіл әлемде педагогтар Білім алушыларды бүгінгі жаһандық қоғамда табысты өмірге дайындау үшін жаһандық құзыреттіліктерді біріктіруге ұмтылады. Қазақстан педагогтарының осы мәселе бойынша хабардарлығын арттыру және кәсіби құндылықты қалыптастыру жағдайында мұғалімдерді оқыту қажет.

Кәсіби құндылықтардың жоғарыда аталған көрсеткіштерімен қатар, білім беру мен тәрбиелеу процесінде педагогтардың Қазақстанның ұлттық мұрасы мен мәдени құндылықтарына деген ынтасын қалыптастыруға көңіл бөлу қажет. Бұл құндылық көрсеткішінің қалыптасуына 22 (5,4%) педагог күмән келтірді (2.2-сурет).

Рисунок 2.3. Данные по профессиональной ценности «1.3 Соблюдение профессиональной этики» (%)

Бұл ретте 22 респондент (5,4%) «Мінез-құлықтағы кәсіби және этикалық стандарттарды басшылыққа алу» Көрсеткіштерн қалыптастыру туралы

мәлімдемеге қиын немесе келіспейтінін білдірді. Осы бағытта білім беру ұйымдарына Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы № 190 бұйрығымен таныстыру бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу ұсынылады. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде тіркелді. Қазақстан 2020 жылғы 12 мамырдағы № 20619 «Педагогикалық әдептің кейбір мәселелері туралы».

«1.4 Жауапкершіліктің көрінісі» кәсіби мәні бойынша респонденттердің орта есеппен 95,5%-ы оларда осы құзыретті қалыптастыру туралы мәлімдемемен келісті (2.4-сурет).

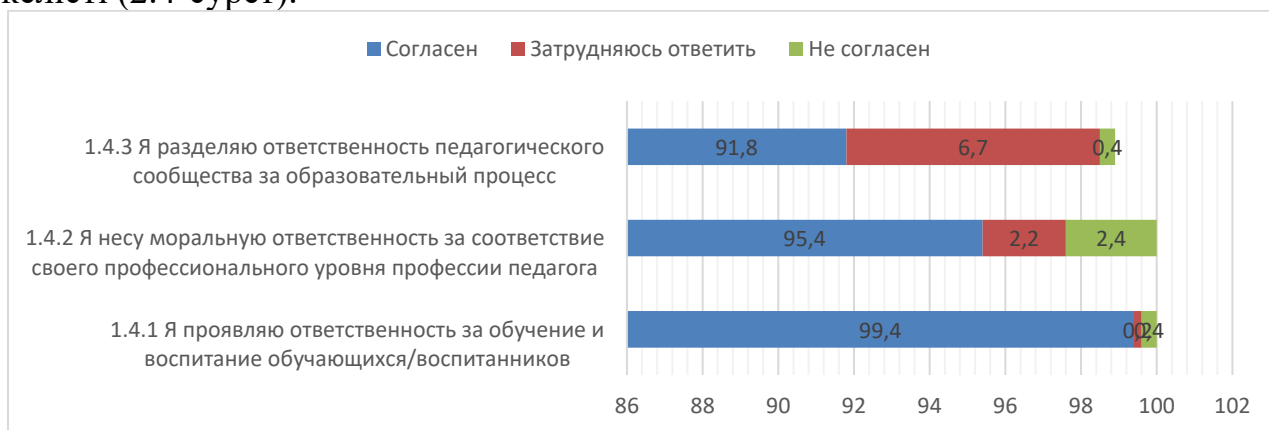

Рисунок 2.4. Данные по профессиональной ценности «1.4 Проявление ответственности» (%)

Олардың арасында «Педагогикалық қоғамдастықтың оқу-тәрбие үдерісі үшін жауапкершілігін бөліседі» Көрсеткіштер қалыптастыру туралы мәлімдемеге 33 (8,2%) педагог қиналады немесе келіспейді. Сонымен бірге педагогтың білім беру қызметін көрсету сапасына жауапкершілігі оның кәсіби іс-әрекетінің сапаларының жоғары деңгейде қалыптасу көрсеткіштерінің бірі болып табылады. Бұл мәселе бөлек зерттеуді және ұсыныстар әзірлеуді талап етеді. Бұл ретте білім беру ұйымының әкімшілігіне педагогикалық ұжым арасында осы құндылықты қалыптастыру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу ұсынылады. Сондай-ақ 19 педагог (4,6%) «Өзінің кәсіби деңгейінің педагог мамандығына сәйкестігі үшін моральдық жауапкершілікте» құндылық Көрсеткіштер қалыптаспағанын (2.4-сурет) растағанын атап өткен жөн.

Бұл фактілер үздіксіз педагогикалық білім беру (ресми, бейресми және бейресми), оның ішінде білім беруді ұйымдастыру контекстінде, ең алдымен, мұғалімнің кәсіби құндылықтарын, оның ішінде оның жауапкершілігін қалыптастыруға бағытталуы тиіс екенін көрсетеді. мұғалімдік кәсібіне жататындығы және кәсіби қызметінің нәтижелері үшін.

«1.5 Белсенділіктің көрінісі» кәсіби мәні бойынша оларда осы құзыретті қалыптастыру туралы мәлімдемемен орта есеппен 88,4%-ы келісті (2.7-кесте).

85 (21%) мұғалімдер «Білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі тәуекелдерді басқарады» Көрсеткіштер олар үшін қалыптаспағанын атап өтті. Әрбір бесінші мұғалім оқу үдерісі аясында білім беруді басқарудың әдістері мен тәжірибесінің жоқтығын атап өтеді. Бұл факт Білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеуде тәуекелдерді басқару құзыреттерін дамыту үшін мұғалімдердің біліктілігін арттыру курстарының шұғыл

қажеттілігін көрсетеді (2.5-сурет).

Респонденттердің 39 (9,6%) өзін-өзі реттеуге және күйзеліске қарсы тұруға қабілетсіз екенін растайды. Яғни, әрбір оныншы мұғалім кәсіби қызмет барысында психологиялық немесе эмоционалдық тұрақсыздықты көрсетеді. Педагогтардың эмоционалдық интеллекті мен өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыру бойынша біліктілігін арттыру курстарының қажеттілігі айқын (2.5-сурет).

Білім беруді ұйымдастыруда педагог кадрларды даярлау кезінде олардың бойында келесі құзыреттерді қалыптастыруға ерекше назар аудару қажет:

- білім алушыларды/оқушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі тәуекелдерді басқару;
- өзін-өзі реттеу және стресске төзімділік қабілеті.

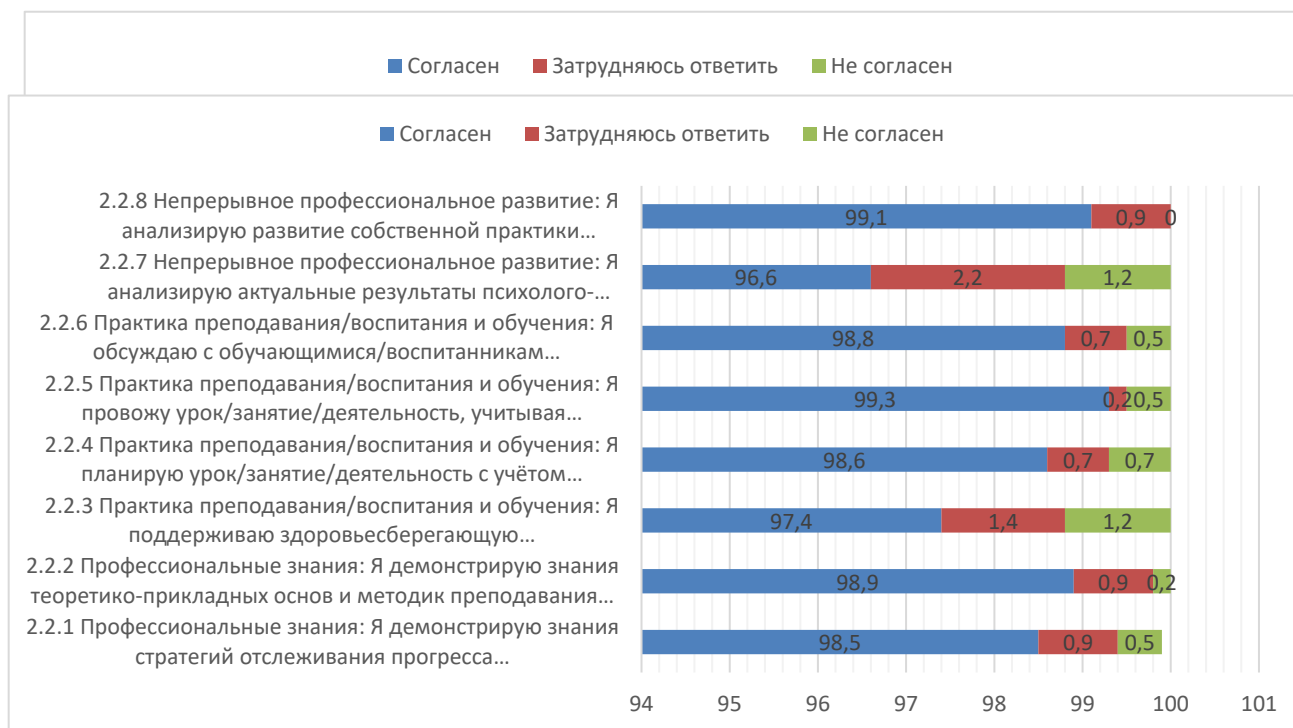

Рисунок 2.5. Данные по профессиональной ценности «1.5 Проявление проактивности» (%)

"2 кәсіптік білім", "3 Оқыту/тәрбиелеу және оқыту практикасы" және "3 үздіксіз кәсіптік даму" бөлімдерінің индикаторларын респонденттерге олардың біліктілік деңгейіне сәйкес бағалау ұсынылды.

Сонымен, "Педагог" біліктілік санаты бойынша 3 (0,7%) респондент "мен білім алушылардың/тәрбиеленушілердің танымдық үдерісінің заңдылықтары контекстінде үздік педагогикалық практиканы оқып жатырмын" Көрсеткіштерн бағалау кезінде келіспеушілікті немесе қиындықтарды атап өтеді.

Білім беру ұйымдарында тәлімгерлерге білім алушылардың/тәрбиеленушілердің танымдық үдерісінің заңдылықтары контекстінде үздік педагогикалық тәжірибелерді зерделеуге назар аудару ұсынылады (2.6-сурет).

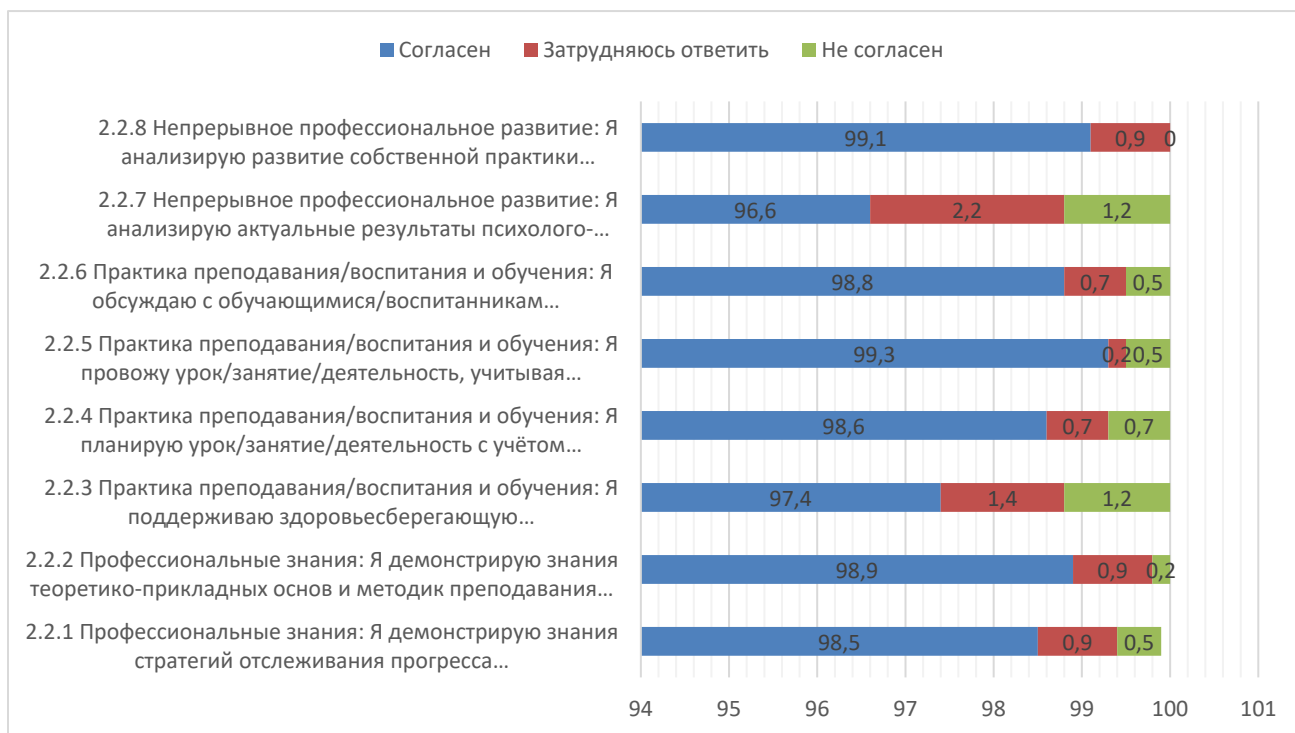

Сурет 2.6. «Педагог» санаты бойынша деректер

«Педагог-модератор» біліктілік санаты бойынша 14 (3,4%) педагог «мен білім алушылардың/тәрбиеленушілердің қажеттіліктері мен ерекшеліктерін ескеретін психологиялық-педагогикалық практикалардың өзекті нәтижелерін талдаймын» көрсеткіштерн бағалау кезінде келіспеушілік немесе қиындық білдірді. 11 (2,6%) респонденттер «мен оқу/білім беру процесі кезінде денсаулықты сақтау/дамыту ортасын және эмоционалды-психологиялық климатты қолдаймын» Көрсеткіштер қалыптаспағанын атап өтеді. Бұл ретте 6 (1,4%) педагог «мен ерекшеліктер мен қажеттіліктерді ескере отырып, білім алушылардың/тәрбиеленушілердің үлгерімін қадағалау стратегияларын білуді көрсетемін» құзыреттілік Көрсеткіштерның қалыптасқандығы туралы бекітумен келіспейді (2.9-кесте).

Білім беру ұйымдарында педагогтарды оқыту кезінде оларда төмендегі құзыреттерін қалыптастыруға ерекше назар аудару керек:

- ✓ білім алушылардың/тәрбиеленушілердің қажеттіліктері мен ерекшеліктерін ескеретін психологиялық-педагогикалық тәжірибелердің өзекті нәтижелерін талдау;
- ✓ оқу / білім беру процесі кезінде денсаулықты сақтайтын оқу/дамыту ортасын және эмоционалды-психологиялық климатты сақтау;
- ✓ білім алушылардың/тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктерді ескере отырып, үлгерімін бақылау стратегияларын білу (2.7-сурет).

2.7-сурет. «Педагог-модератор» санаты бойынша деректер

"Педагог-сарапшы" біліктілік санаты бойынша 10 (2,4%) педагог "Мен өз тәжірибемдегі және әріптестер тәжірибесіндегі себеп-салдарлық байланыстарды бағалаймын" Көрсеткіштерн бағалау кезінде келіспеушілік немесе қиындық білдірді. 8 (1,9%) респонденттер "мен білім беру бағдарламасының тұжырымдамалық негіздерін, оқыту/ қызметті ұйымдастыру технологиялары мен стратегияларын білуді көрсетемін" Көрсеткіштер оларда қалыптаспағанын атап өтеді. 6 (1,4%) педагогтар "мен білім алушылардың/тәрбиеленушілердің қабілеттерін дамыту бойынша өзекті зерттеулердің нәтижелерін бағалаймын" "құзыреттілік Көрсеткіштерін қалыптастыру туралы бекітумен келіспейді. Бұл ретте 4 (0,9%) педагог білім алушылардың/ тәрбиеленушілердің қабілеттерін ескере отырып, сабақта/сабақта/қызметте, бағалау технологиялары мен стратегияларында пәнаралық байланыстарды қолданбайтынын атап өтеді.

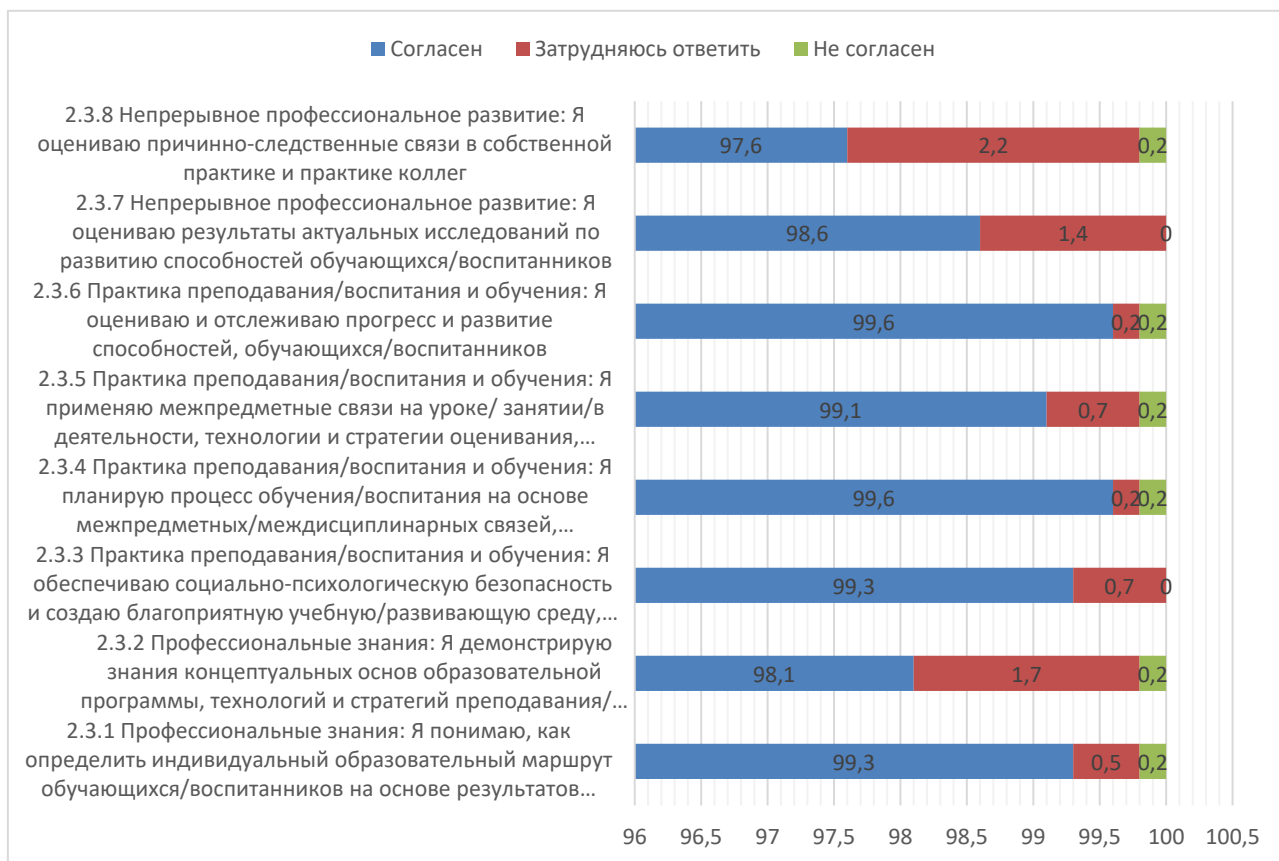
Білім беру ұйымдарында оқыту кезінде олардың келесі құзыреттерін дамытуға назар аудару керек:

өз тәжірибесінде және әріптестерінің тәжірибесінде себеп-салдарлық байланыстарды бағалау;

игеру қиындықтарын ескере отырып, білім беру бағдарламасының тұжырымдамалық негіздерін, оқыту/ ұйымдастыру технологиялары мен стратегияларын білу;

оқушылардың/тәрбиеленушілердің қабілеттерін дамыту бойынша өзекті зерттеулердің нәтижелерін бағалау;

білім алушылардың/ тәрбиеленушілердің қабілеттерін ескере отырып, сабақта/сабақта/қызметте, бағалау технологиясы мен стратегиясында пәнаралық байланыстарды қолдану (2.8-сурет).

Сурет 2.8. «Педагог-сарапшы» санаты бойынша деректер

«Педагог-зерттеуші» біліктілік санаты бойынша 31 (7,6%) респондент «Білім алушылардың/оқушылардың дамуын бақылау нәтижелерін пайдалану бойынша педагогикалық қоғамдастыққа ұсынымдар әзірлеймін» Көрсеткіштермен келіспейтінін немесе бағалауда қиындықтарын білдірді. 28 (6,9%) мұғалім олар үшін «Қазіргі зерттеулер негізінде жеке білім/білім беру әдістемесін әзірлеймін» көрсеткіші қалыптаспағанын атап өтті. 10 (2,4%) мұғалім «Мен қауіпсіз оқу/дамыту ортасын басқарамын және әрбір оқушының/оқушының дамуы үшін қолайлы инклюзивті жағдай жасаймын» және «Мен сабақты/әрекетті зерттеймін» көрсеткіштерін қалыптастыру туралы тұжырыммен келіспейді. әріптестермен бірлесе отырып, білім беру ұйымындағы оқыту/тәрбиелеу тәжірибесін жетілдіру мақсатында зерттеу нәтижелерін тарату». Бұл ретте 8 (1,9%) мұғалім оқыту/білім беру, бағалау технологиялары мен әрбір оқушыны/оқушыны дамыту стратегияларын бағалаудың интеграцияланған процесін жоспарламайтынын атап өтті. (2.9-сурет)

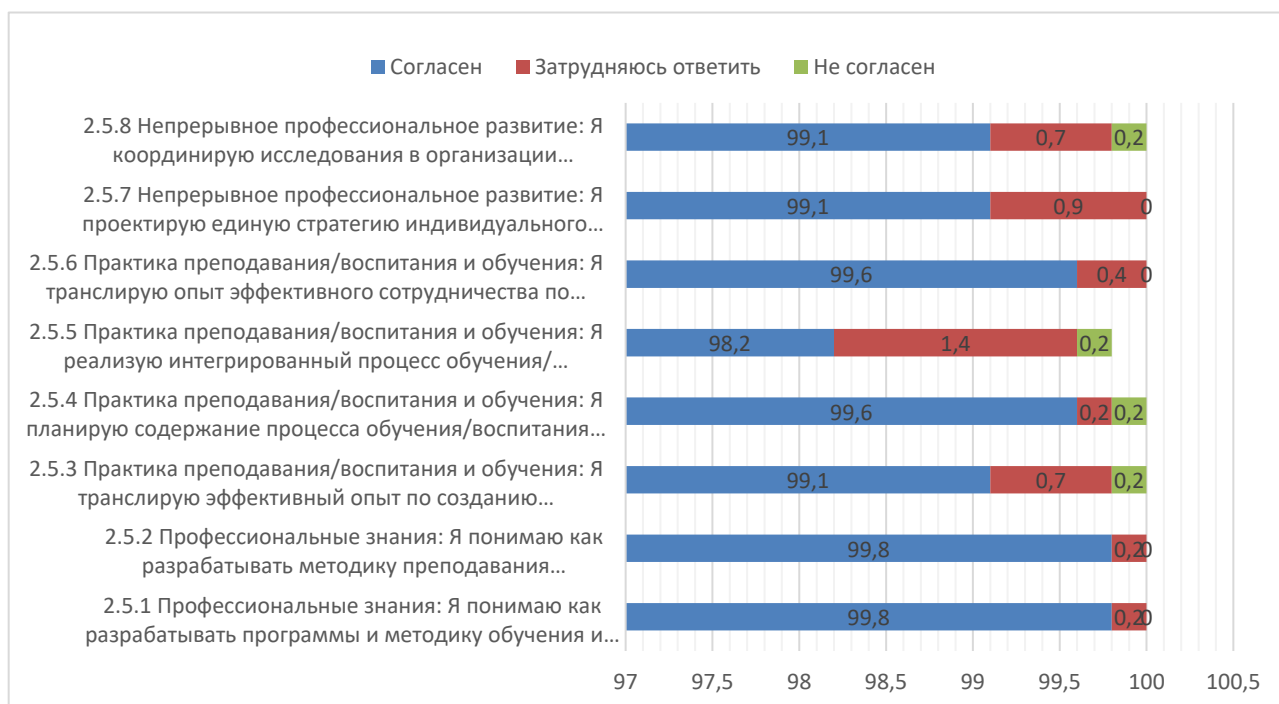

Сурет 2.9. «Педагог-зерттеуші» санаты бойынша деректер

Білім беруді ұйымдастыруда педагог-зерттеушілерді дайындағанда олардың бойындағы келесі құзыреттерді дамытуға назар аудару қажет:

- Білім алушылардың/оқушылардың дамуын бақылау нәтижелерін пайдалану бойынша педагогикалық қоғамдастыққа ұсыныстар әзірлеу;
- қазіргі зерттеулер негізінде жеке оқыту/тәрбиелеу әдістерін жасау;
- қауіпсіз оқу/даму ортасын басқару және әрбір Білім алушылардың/оқушының дамуы үшін қолайлы инклюзивті жағдайлар жасау);
- білім беру ұйымындағы оқыту/тәрбиелеу тәжірибесін жетілдіру мақсатында әріптестермен бірлесіп сабақты/сабақты/әрекетті зерделеу және зерттеу нәтижелерін трансляциялау;
- білім беру/білім берудің интеграцияланған процесін жоспарлау, әрбір Білім алушылардың/оқушының дамуы үшін технологиялар мен бағалау стратегияларын бағалау.

«Педагог-шебер» біліктілік санаты бойынша 7 (1,6%) педагог «Тәжірибелік зерттеу нәтижелері бойынша интеграцияланған оқыту/білім беру үдерісін жүзеге асырып жатырмын» индикаторын қалыптастыруға келіспейтіндігін немесе бағалауда қиындықтарын білдірді. Респонденттердің 4 (0,9%) Корсеткиштердің «Мен қауіпсіз, қолайлы және ынталандыратын оқу/дамытушы ортаны құрудың тиімді тәжірибесін таратамын», «Мен Білім алушыларды/оқушыларды жеке оқыту/тәрбиелеудің бірыңғай стратегиясын әзірлеймін», «Мен зерттеуді үйлестіремін» деп атап өтті. білім беруді ұйымдастыру, нәтижелерін педагогикалық қауымдастыққа тарату» дағдысы дұрыс қалыптаспаған (2.10-сурет).

2.10-сурет. «Педагог-шебер» категориясы бойынша деректер

Білім беру ұйымдарында оқыту кезінде болашақ педагогтердің келесі құзыреттерін одан әрі дамытуға назар аудару керек:

- ✓ тәжірибені зерттеу нәтижелеріне негізделген интеграцияланған оқыту/тәрбиелеу процесін жүзеге асыру;
- ✓ қауіпсіз, қолайлы және ынталандыратын оқу/дамыту ортасын құру бойынша тиімді тәжірибені тарату;
- ✓ білім алушыларды/ тәрбиеленушілерді жеке оқытудың/тәрбиелеудің бірыңғай стратегиясын жобалау;
- ✓ білім беру ұйымында зерттеуді үйлестіру, педагогикалық қоғамдастықта нәтижелерді тарату.

Осылайша, мұғалімдердің барлық санаттары үшін кәсіби құндылықтарды, сондай-ақ зерттеу және жобалау құзыреттерін қалыптастыру маңызды екенін атап өткен жөн.

3.Педагогтің психологиялық-педагогикалық құзыреттілігінің (өзін-өзі диагностикалау элементтерімен) қалыптасу деңгейін арттыру бойынша ықтимал әдістер мен тәсілдері бойынша ұсынымдар

Мұғалімнің құзыреттілігін бірнеше жолмен бағалауға болады:

– *Өзін-өзі бағалау*: мұғалімдер өз құзыреттерін өзін-өзі бағалау құралы арқылы бағалай алады;

– *Лауазымдық нұсқаулықтар*: персоналды іріктеу және бос лауазымдарға жұмысқа орналасу кезінде біліктілік талаптары ретінде орынды;

– *Тиімділікті бағалау*: әдіскерлер құзыреттілікті бағалау моделін мұғалімнің тиімділігін бағалау құралы ретінде қолдана алады, сонымен қатар мұғалімнің "күшті жақтарын" анықтап, одан әрі озық тәжірибені тарату, кәсіби дамудың жеке жоспарын әзірлеу үшін жақсарту бағыттарын анықтау үшін қолдана алады;

– *Кәсіби даму жоспары*: әдіскер мен мұғалім мұғалімнің кәсіби дамуының жеке жоспарын жасау үшін құзыреттілік элементтерін бірлесіп анықтай алады.

Педагогтердің құзыреттілігін бағалау білім беру жүйесінде өзінің кәсіби дамуын жоспарлайтын жекелеген педагогтар (білім беру ұйымдарының әкімшілігі) үшін өте маңызды.

Жеке кәсіби даму жоспары (ЖКДЖ)

Мұғалімдер ЖКДЖ-ын құжаттап, оларды оқу-әдістемелік жұмыс бойынша директор орынбасарына ұсынуы керек. Жыл бойына қоғамдастықта пән мұғалімдері мен әдіскерлер бірлесе түзетулер енгізе отырып, кәсіби даму үшін анықтамалық құжат ретінде пайдалануға болады.

Мұғалімдердің біліктілігін арттыру үшін құзыреттілікке негізделген бағалауды қолдану

Жеке кәсіби даму жоспары кәсіби өсуге және білім мен дағдыларды дамытуға көмектесетін құрал болып табылады. Бұл педагогтің кәсіби дамуыңызға басшылық ететін және уақыт бойынша өзгерістерді көрсететін құжат. ЖКДЖ педагогтің даму қажеттіліктерін талдауға, нақты мақсаттар қоюға және сол анықталған мақсаттарға жету мүмкіндіктерін картаға түсіруге мүмкіндік береді. Педагогтің кәсіби мақсаттарының бұл жетістігі, сайып келгенде, білім алушыларға, білім беру ұйымына пайдалы. Жеке кәсіби даму жоспары кәсіби өсуді жалғастыру үшін бес қадамды процесс болып табылады.

Бұл процесс мыналарды қамтиды:

- ✓ Өзін-өзі бағалау (қазіргі қызығушылықтар, білім мен дағдылар қандай?)

- ✓ Мақсат қою (не туралы көбірек білгісі келеді?)
- ✓ Стратегиялар (мұны қалай жасайды және оны жүзеге асыру үшін қандай ресурстар қажет?)
- ✓ Уақыт шкаласы (әр мақсатқа жету үшін қанша уақыт қажет?).
- ✓ Құжаттама (жетістіктер бойынша дамуды қалай бақылауға болады)

Кесте 3.1. Мұғалімнің кәсіби дамуының жоспары

Статус	Даму мақсаты Мен білімнің, тәжірибемнің, дағдыларымның немесе мінез-құлқымның қандай аспектісін дамытқым келеді?	Дамыту қызметі Бұған қалай қол жеткіземін? Қандай даму әрекеттері ең қолайлы?	Мен басқаша не істеймін? Мен табысты болғанымды қалай білемін? Сіз жұмыс орнында қандай негізгі айырмашылықтарды жасағыңыз келеді?	Қолдау қажет пе? Маған қандай қосымша ресурстар немесе қолдау қажет болады? Кім және/немесе қандай ресурстар көмектесе алады?	Жетістік ке жету мерзімі
☐ жоспарда ☐ орындалуда ☐ Аяқталды ☐ рефлексия					
☐ жоспарда ☐ орындалуда ☐ Аяқталды ☐ рефлексия					
☐ жоспарда ☐ орындалуда ☐ Аяқталды ☐ рефлексия					

Мұғалімнің құзыреттілігін бағалаумен байланыстыру

Жеке даму жоспарынан алынған ақпарат мұғалімдердің мектепте әлеуетін арттыруға кіріспе ретінде қызмет ететін мұғалімнің жеке кәсіби даму жоспарын (ЖБЖ) құрастыру кезінде пайдаланылады.

МҚБ құралы бағалаудың сыртқы құралы ретінде арналмағанын есте сақтаңыз. Бұл өзін-өзі жетілдіру үшін бағалауда жеке және шынайы болу мүмкіндігі. Қосымша талқылау мен ойлануға мүмкіндік беру үшін бұл әрекетті сенімді әріптесіңізбен орындауға болады(3.1-сурет).

Кәсіби даму циклі төрт кезеңнен тұрады:

*Мұғалімнің құзыреттілігін бағалау арқылы өзін-өзі бағалауды жүргізу.
Оқушылар сауалнамасы*

Оқушылар сияқты оқытудың тиімділігіне ешкім қызығушылық танытпайды. Сондай-ақ оның болжамды бенефициарлары оқытуды қалай қабылдайтыны туралы жақсы сарапшылар жоқ. Бірақ дұрыс сұрақтар қою арқылы оқушылар жеке сыныптардағы оқыту сапасы мен оқу ортасы туралы маңызды ақпарат көзі бола алады.

Білім алушылардың оқу процесін қабылдауы туралы сауалнамаларды зерттеген Билл және Мелинда Гейтс Қорының [31] зерттеуіне сәйкес тәрбиешінің құзыреттілігін бағалаудың бірнеше құралдарын ұсынуға болады:

- білім алушылардың сауалнамасы;
- сыныптағы бақылау.

3.1-сурет. Педагогтің кәсіби даму циклы

Оқушылар сауалнамасы

Зерттеу көрсеткендей, мұғалімдердің оқушыларға берген сауалнамасының нәтижелері оқушылардың үлгерімінің өсуін болжайды. Сондай-ақ, оқушылардың сауалнамалары сыныптағы бақылауларға немесе өнімділік көрсеткіштеріне қарағанда дәйекті нәтижелер беретіні анықталды [32].

Білім беру жүйесіндегі оқушылардың қабылдауының ең танымал дайын сауалнамасы-Tripod жобасының сауалнамасы. Tripod сауалнамасын бастапқыда Гарвард зерттеушісі Рон Фергюсон әзірледі және содан бері Билл және Мелинда Гейтс қорының «тиімді оқыту шарасы» жобасынан кең қолдау алды [33].

Tripod сұрақтары Жеті С деп аталатын жеті тақырыптың немесе құрылымдардың астында жиналады. Жеті құрылым: қамқорлық, бақылау, нақтылау, шақыру, баурап алу, кеңес беру және біріктіру. Әрбір конструкцияда оқушы келісімнің бес (немесе төрт) баллдық Likert шкаласы негізінде бағалау сұралатын бірқатар мәлімдемелер бар. Сауалнамалар жас тобына қарай өзгереді. Төмендегі кестеде төрт баллдық Лайкерт шкаласы негізінде жеті С-ның әрқайсысын өлшеу үшін қолданылатын элементтердің мысалдары көрсетілген:

TRIPOD сауалнама сұрақтарының үлгісі

1. Бұл сыныптағы мұғалімім маған шынымен қамқорлық көрсететінін сездіреді.
2. Менің мұғалімім оқушылардың заттарға қалай қарайтынын түсінуге тырысады.
3. Бұл сыныптағы оқушылар мұғалімге құрметпен қарайды.
4. Біздің сыныбымыз әрдайым белгілі бір іспен айналысады, уақытты бос өткізбейді
5. Мұғалімнің осы сыныпта өтетін әрбір тақырыпты түсіндірудің бірнеше жақсы тәсілдері бар.
6. Ұстазым қиын нәрселерді анық түсіндіреді.
7. Бұл сыныпта біз күн сайын дерлік көп нәрсені үйренеміз.
8. Бұл сабақта біз өз қателерімізді түзетуді үйренеміз.
9. Мұғалімім сабақтарын қызықты өткізеді.
10. Маған осы сабақтар қатты ұнайды.
11. Оқушылар сөйлеп, сынып жұмысы туралы өз ойларын айтады.
12. Мұғалім менің идеяларым мен ұсыныстарымды құрметтейді.
13. Мұғалімім бізге не үйретіп жатқанын түсінгенімізге көз жеткізу үшін тексереді.
14. Осы сыныптағы жұмысыма қатысты пікірлер маған қалай дамуыма болатынын түсінуге көмектеседі.

Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы білім алушылар мен ата-аналарға арналған сауалнама әзірледі (2-қосымша).

Сыныптағы бақылау-бұл кеңесшінің сыныптағы бір немесе бірнеше сабаққа қатысуы, мұғалімнің оқыту әдістері мен оқушылардың іс-әрекеттерін бақылауы, содан кейін бақылауларды талқылау үшін мұғаліммен кездесуі.

Сыныптағы бақылаудың негізгі мақсаты-мұғалімге объективті, тәжірибелі бақылаушыдан кері байланыс алуға және кеңесшімен оқыту туралы контекстке байланысты пікірталастарға қатысуға мүмкіндік беру.

Бақылау және бағалау процесі кәсіби этика мен объективтіліктің өте жоғары дәрежесін талап етеді. Әріптестердің тиімді бақылауы- бақылау және аналитикалық дағдыларды үйретуді қажет етеді.

Сыныпта байқауға арналған аспаптар

Оқытудың тиімділігін зерттеу үшін қолданылатын бақылау процедураларының бірнеше түрі бар (мысалы, диаграммалар, рейтингтік шкалалар, бақылау парақтары және баяндау сипаттамалары).

Сыныптағы бақылау құралының мысалы

I НҰСҚА

Тиісті өріске белгі қою арқылы келесі сұрақтарға жауап беріңіз:

Өте айқын	айқын	біршама айқын	байқалмайды
4	3	2	1

Кесте 3.2. №1 бағалау парағы

Кәсіби білім	Балл
1. Оқу бағдарламасының тиісті стандарттарын ескереді	
2. Оқушылардың жоғары деңгейдегі ойлау дағдыларын қолдануына ықпал етеді	
3. Қазіргі мазмұнды өткен және болашақ оқумен байланыстыру қабілетін көрсетеді	
4. Түсінуді тексеру арқылы тақырыптың нақты білімін көрсетеді	
5. Ағымдағы зерттеулерге негізделген ең жақсы тәжірибелерді пайдалана отырып, пәндік салаға (салаларға) қатысты дағдыларды көрсетеді	
6. Оқытуды жоғары үміттерді көрсететін мақсаттарға негіздейді	
7. Даму туралы білімді түсінуді көрсетеді	
Оқытуды жоспарлау	
8. Жоспарлауды негіздеу үшін оқушылардың оқу деректерін талдайды және пайдаланады.	
9. Нақты жүру үшін нұсқаулар мен уақытты жоспарлайды	
10. Сараланған оқыту жоспарлары	
11. Тиісті ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді жоспарларды әзірлейді және жоспарларды бейімдейді	
12. Жоспарларды тиісті әріптестерімен үйлестіреді	
Нұсқаулар беру	
13. Оқудағы жеке айырмашылықтарды жояды	
14. Қатаң оқыту стратегияларын қолданады оқыту технологиясын қолданады	
15. Оқушыларды тартады	
16. Алдын ала білімге сүйенеді, нақты хабарлайды	
17. Оқу уақытын тиімді пайдаланады	

Оқушылардың оқуын бағалау	
18. Бақылау көрсеткіштерінен алынған деректерді талдау	
19. Бөлімге арналған оқу жоспары мен нұсқаулықтарға негізделген бағалау құралдарын пайдаланады	
20. Әртүрлі дұрыс, орынды бағалауларды қолданады	
21. Бағалау ақпаратын жүргізеді	
22. Әрбір оқушының алдын ала/бағалаудан кейінгі деректерді пайдаланады	
23. Тиісті жазбаларды жүргізеді	
24. Сындарлы кері байланыс береді	

2-НҮСҚА

Төмен деңгей	Орташа деңгей	қанағаттанарлық деңгей	жоғары деңгей	
1	2	3	4	
Домен	Индикаторлар			балл
Кесте 3.3. №2 бағалау парағы				
A	ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫН ТҮСІНУ			
1		Мұғалім оқу бағдарламасының мазмұнын біледі және осы ұғымдарды оқушылар үшін мағыналы ететін оқу тәжірибесін құру үшін пәннің негізгі тұжырымдамаларын, зерттеу құралдары мен құрылымдарын және даму міндеттерін құрады.		<input type="text"/>
B	ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ МЕН ОҚЫТУДЫ ТИІМДІ ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ			
2		Мұғалім оқу бағдарламасының мақсаттарына жету үшін материалдар мен ресурстарды тиімді пайдалану арқылы оқытуды жоспарлайды.		<input type="text"/>
3		Мұғалім оқушылардың оқуын тиімді бағалауды жоспарлайды.		<input type="text"/>
4		Мұғалім оқушылардың оқу жоспарын түсінуін тиімді бақылайды және қажет болған жағдайда нұсқауларды, материалдарды немесе бағаларды реттейді.		<input type="text"/>
СЫНЫПТАҒЫ ЖАҒДАЙДЫ ТИІМДІ БАСҚАРУ				

С	5		Мұғалім оқушыларды оқыту үшін қолайлы орта жасайды	<input type="text"/>
	6		Мұғалім стандартқа сай қауіпсіздік, өзара сыйластық баланың жайлы сезінуіне жағдай туғызады.	<input type="text"/>
Д	ТИІМДІ ОҚЫТУ			
	7		Мұғалім оқушыларға оқу мақсаттарын түсіндіреді.	<input type="text"/>
	8		Мұғалім оқытудың тиісті әдістерін пайдаланады.	<input type="text"/>
	9		Мұғалім сәйкес сұрақ қою әдістерін қолданады.	<input type="text"/>
	10		Мұғалім оқушының оқуын және оқуға деген сенімділігін арттыру үшін технологияларды тиімді пайдаланады, бағалауды жүзеге асырады, инновациялық тәсілдерді қолданады және оқыту стратегияларын нақтылайды.	<input type="text"/>
Е	ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҮЛГЕРІМІНЕ ҚАТЫСТЫ ЖОҒАРЫ СТАНДАРТТАР МЕН КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР			
	11		Мұғалім оқушыларға оқу мақсаттары, жоғары стандарттар мен күтілетін нәтиже туралы хабарлайды.	<input type="text"/>
	12		Мұғалім оқушыда оқу бағдарламасының мақсаттарына жету үшін оқушының жеке жауапкершілігін арттыруға ықпал ететін сенімділік пен табандылықты дамытады.	<input type="text"/>
Ғ	ТЕҢДІКТІ ЖӘНЕ ӘР ТҮРЛІЛІКТІ ТАҢУ			
	13		мұғалім оқушылардың білім алуы үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге тырысады.	<input type="text"/>
	14		мұғалім оқушылардың саналуандығына түсіністік танытады	<input type="text"/>
Г	КӘСІБИ МІНДЕТТЕРДІ ОРЫНДАУ			
	15		Мұғалім ата-аналармен қарым-қатынаста сындарлы және ынтымақтастықта жұмыс жасайды және олардың пікірін қабылдайды.	<input type="text"/>
	16		Мұғалім өз сыныбының мақсаттары мен басымдықтарын орындау үшін жауапкершілікті бөліседі.	<input type="text"/>
	17		Мұғалім рефлексивті және үздіксіз білім алушы.	<input type="text"/>
Н	ОҚУШЫЛАРДЫҢ НӘТИЖЕЛЕРІ			

	18		Мұғалім оқушылардың оқуына және өсуіне тиімді ықпал етеді.	<input type="text"/>
	19		Оқушылар мұғалім жұмысының мақсаты болып табылатын білім және/немесе дағдыларды тиісті меңгергендігін көрсетеді.	<input type="text"/>

Педагогты бағалау кезінде Педагогтің кәсіби дамуын жоспарлау үшін Ұлттық білім академиясы и. Алтынсарин педагогты бағалау үшін сауалнама әзірледі (әкімшілік пен әріптестер үшін) (1-қосымша).

Мұғалімнің кәсіби және жеке дамуын жоспарлау

Жеке даму жоспары (ЖДЖ) - бұл жеке адам өзінің оқу және даму қажеттіліктерін ойлау және оқудағы олқылықты қалай толтыру керектігін жоспарлау үшін жүзеге асыратын құрылымдық процесс. Жеке және кәсіби дамуды жоспарлау «рефлексиялық тәжірибеші» болудың бір бөлігі болып табылады және сіздің кәсіби біліміңіз бен дағдыларыңыздың жаңартылған және өзекті екендігіне көз жеткізу үшін үнемі тексеріп отырудың бір бөлігі болуы керек.

Кейбір кәсіби органдар кәсіби мәртебені сақтаудың шарты ретінде жеке дамуды жоспарлауды және үздіксіз кәсіби дамуды жаңартып отыруды талап етеді.

Бұл не үшін керек?

Әр адам өзінің дамуына қызығушылық танытып, жауапкершілікпен қарауы маңызды. ЖДЖ мұғалімге көмектеседі:

- Уақытты ұтымды пайдаланып, маңызды мақсаттарға жету;
- Өзін жаңартып, болашақ өзгерістерге дайын болу;
- Қолда бар мүмкіндіктерді белсенді түрде іздеу және пайдалану;
- Командамен бірлесіп, мақсаттарға қол жеткізуге.

Қалай жоспар құру керек?

Жоспарды бастаған кезде, ағымдағы жағдайды талдау керек. Келесі сипатталған кезеңдер бұл туралы ойлауға көмектеседі.

Кесте-3.4. Жеке даму жоспарының процесі

1. Сіз не істегіңіз келетінін анықтаңыз – лауазымыңызға/ міндеттеріңізге қойылатын талаптар қандай?	Алдағы жылға қандай мақсаттарыңыз бар? Сіз қандай да бір жобаларға қатысасыз ба? Сіз жаңа немесе жоғары басқарушылық рөлге немесе жауапкершілік/шешім қабылдау деңгейіне көтерілгіңіз келе бе?
2. Ағымдағы жағдайыңызды анықтаңыз	Сіз өзіңіздің күшті жақтарыңыз деп не ойлайсыз? Соңғы бір жылдағы негізгі жетістіктеріңіз қандай болды? Қазіргі уақытта қолданылмайтын қандай дағдыларыңыз бар? Сіз қандай әзірлемелер жасадыңыз?
3. Даму бағыттарын анықтаңыз	Қазіргі уақытта істеп жатқан ісіңіз бен сіздің рөліңізде/мансаптық ұмтылыстарыңызда не күтілетіні арасында қандай айырмашылықтар бар? Сіз қандай жаңа міндеттер/жауапкершіліктер аласыз? Сіздің ойыңызша сіз

	жақсырақ істей аламын деген аспектілер бар ма?
4. Сәйкес даму әрекетін таңдаңыз	Даму қажеттіліктеріңізге басымдық беріңіз — алдымен нені шешу керек? Олардың барлығы үшін қандай Даму шаралары және олармен байланысты шығындар / ресурстар / уақыт бар? Семинарлар, тәлімгерлік, жұмысты қадағалау, іс-әрекетті үйрену, оқу және т. б. туралы ойланыңыз
5. Сіз басқаша не істейсіз?	Даму сәтті болғанын қайдан білесіз? Не өзгереді, қандай артықшылықтар болады? Жұмыс орнында қандай өзгерістер енгізетінін туралы ойланыңыз
6. Мақсаттарыңызға жету үшін қандай қолдау қажет болуы мүмкін және жету күнін белгілеңіз	Сізге қандай қолдау / мақұлдау қажет? Сіз қашан дамуға кірісесіз? Уақыт шеңберін келісіңіз.
7. Оқу журналын пайдалану	Оқу журналы сіздің даму жоспарыңыздың жүруіне көмектескен ресми және бейресми оқытуды жазуға көмектеседі. Бұл сонымен қатар рефлексия дағдыларын дамытудың құрылымдық тәсілі. сонымен қатар арнайы оқу мүмкіндіктерін жіберіп алмау үшін пайдалануды қарастыруға көмектеседі

Рефлексивті оқыту журналдары

Рефлексиялық журналдар жеке және құрылымды (Болтон 2001) әңгімелер, оқиғалар сипаттамалары, қызықты оқиғалар, бірақ сонымен бірге ойластырылған ойлар мен талдаулар болуы керек. Көбінесе адамдар жұмыс орнында немесе одан тыс жерлерде болып жатқан оқиғалардың жеке күнделігін жүргізу оларға жағдайларды, әсіресе олардың не үшін болып жатқанын және қанағаттанарлық нәтижеге жету үшін басқаша не істей алатынын ойлауға және түсінуге көмектесетіні белгілі.

Кесте 3.5. Рефлексивті оқыту журналының сипаттамасы

1 кезең: Оқу әрекетін сипаттаңыз
<i>Сіз ойлаған даму оқиғасын егжей-тегжейлі сипаттаңыз. Мысалы, қайда болғаныңызды қосыңыз; онда тағы кім болды; неге сонда болдыңыз; сіз не істедіңіз; басқа адамдар не істеді; оқиғаның контексті қандай болды; не болды; бұл жерде сіздің рөліңіз қандай болды; басқа адамдар қандай рөлдерді ойнады; нәтиже қандай болды.</i>
2 кезең: Бақылауларыңыз бен ойларыңызды сипаттаңыз
<i>Осы кезде өзіңізді қалай сезінгеніңізді зерттеуге тырысыңыз-сіздің басыңызда не болды. Іс-шара басталған кезде өзіңізді қалай сезінгеніңізді сипаттаңыз; сол кезде сіз не ойладыңыз; іс-шара кезінде және оның нәтижелері туралы не сезіндіңіз; бұл туралы қазір не ойлайсыз.</i>
<i>Сондай-ақ, кез-келген "негізгі ойларды" немесе "негізгі бақылауларды" сипаттаңыз, мысалы, біреу айтқан немесе бірдеңе үйреткен, сізге әсер еткен немесе қандай да бір себептермен сізді ерекше баурап алған нәрсе.</i>

Неліктен бұл сіз үшін "маңызды сәт" болғанын сипаттаңыз. Негізгі бақылаулар басқалардың реакциясын қалай байқағаныңызды қамтуы мүмкін және / немесе олар мағынасы бар немесе түсінуіңізге көмектескен модель немесе теория болуы мүмкін. Оқу іс-шарасында немесе тәжірибеде не жақсы және / немесе жаман болды, не жақсы болды, не жақсы жұмыс істеді, не сіз үшін не қиындық тудырды .

3 кезең: Оқытудың негізгі түйіндері мен қорытындылары

Осы кезде сіз үшін оқудың негізгі сәттерін немесе нәтижелерін сипаттаңыз, мысалы, сіз үшін ерекше маңызды немесе ерекшеленетін қызмет аспектілері.

Егер оқу қызметі семинар болса, сіз оқуды жұмыс орнындағы тәжірибеңізбен байланыстыруға тырысуыңыз керек. Мұны істеу арқылы сіз өзіңіздің және басқа адамдардың әрекеті, оқиганың нәтижесіне қалай әсер еткені туралы түсінік аласыз. Есіңізде болсын, рефлексияның мақсаты - тәжірибеден сабақ алу. Алдыңғы кезеңдердің барлығында болатын егжей-тегжейлі талдау мен адал зерттеу болмаса, Іс-шараның барлық аспектілері ескерілуі екіталай, сондықтан құнды оқу мүмкіндіктерін жіберіп алуы мүмкін. Осы кезде сіз өзіңізден басқаша не істей алатыныңызды сұрауыңыз керек.

4 кезең: Іс-шараларды жоспарлау

Осы кезде сіз оқиганың немесе жұмыс орнының сценарийімен қайта бетпе – бет келу туралы ойлануыңыз керек және не істейтініңізді жоспарлауыңыз керек-сіз басқаша әрекет етесіз бе, әлде қайталау керек пе? Мұнда цикл алдын-ала аяқталды және егер оқиға орын алса тағы да, ол басқа рефлексиялық циклдің назарында болады.

Рефлексивті оқыту журналы тек жеке күнделікті күнделік болмауы керек, ол мұғалімнің қазіргі жұмысында алған әрекеттерін, әсерлері мен білімдерін көрсетуі керек екенін түсіну маңызды. Рефлексивті оқыту журналы мұғалімдерге олардың сенімдері мен құндылықтарына байланысты мәселелерді анықтауға, сондай-ақ одан әрі кәсіби даму жолын анықтауға көмектеседі. Сондай-ақ, оң нәтиже болған жағдайда, оң тәжірибеге қол жеткізуге не ықпал еткенін және мұғалім әріптестеріне не үйрете алатынын жазу маңызды.

ҚОРЫТЫНДЫ

Педагогтердің кәсіби қызметінің сапасы және олардың одан әрі кәсіби дамуы балаларды оқытудағы табыстың жетекші факторларының бірі болып табылады. Бұл ретте білім алушылардың академиялық жетістіктеріне «Педагог және білім алушы» жүйесінің өзара қарым-қатынас сипаты әсер етеді.

Педагогтің кәсіби іс-әрекетінің сапасы мен нәтижесін қалыптастыру диагностикасы бірнеше нормативтік құжаттарға негізделеді:

1. Педагогтің жалпы кәсіптік және арнайы кәсіби сапаларының тізбесін қамтитын Педагог моделі;

2. Педагогтің әртүрлі біліктілік деңгейлерін сипаттайтын кәсіби іс-әрекет стандарты

3. Педагогтің қызметтік міндеттері. Педагогикалық кадрларды бағалауда білімге құзыреттілік көзқарас жағдайында қызметтің нәтижелілігін бағалау әдістерінен (қорытынды қорытынды емтихан нәтижелері, білім алушылардың әртүрлі конкурстарға қатысуы және т.б.) практикалық кәсіби қызметте көрінетін қызметтің өзін немесе құзыреттіліктерін бағалау әдістеріне көшу байқалады.

Сонымен қатар, білім беру ұйымы жағдайында оның одан әрі кәсіби өсу жоспарын анықтау үшін мұғалімнің «Проблемалық аймақтарын» немесе «Өсу нүктелерін» анықтау маңызды.

Осылайша, білім беруді ұйымдастыру жағдайында мұғалімнің кәсіби қызметінің сапасын қалыптастыру диагностикасын жүргізу және оны одан әрі кәсіби дамыту жоспарын әзірлеу мақсатында 360° әдісін қолдану ұсынылды.

Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы: «Педагогтың өзін-өзі бағалау парағы», «Педагогты бағалау парағын» (әкімшілік пен әріптестер үшін; білім алушылар мен ата-аналар үшін) әзірледі.

Мазмұны

Кіріспе.....	Ошибка! Закладка не определена.
1. бөлім. Мұғалімнің талаптар деңгейі мен мектеп оқушыларының оқу үлгерімі арасындағы байланыс сипаты	Ошибка! Закладка не определена.
2.бөлім. Мұғалімнің психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін (өзін-өзі диагностикалау элементтерімен) қалыптастыру деңгейін арттырудың ықтимал әдістері мен құралдары бойынша ұсынымдар	Ошибка! Закладка не определена.
3. бөлім.Мұғалімнің кәсіби іс-әрекетінің сапаларын қалыптастыру диагностикасы	Ошибка! Закладка не определена.
Қорытынды.....	Ошибка! Закладка не определена.
Мазмұны	Ошибка! Закладка не определена.
Қолданылған әдебиеттер тізімі	Ошибка! Закладка не определена.
<i>Қосымша 1</i>	39
<i>Қосымша 2</i>	44

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Цели в области устойчивого развития [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/ru/education/>
2. Учителя [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://ru.unesco.org/themes/uchitelya>
3. Darling-Hammond, L. (2012). Creating a comprehensive system for evaluating and supporting effective teaching. Stanford, CA. Stanford Center for Opportunity Policy in Education. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.semanticscholar.org/paper/Creating-a-Comprehensive-System-for-Evaluating-and-Darling-Hammond/fd50cdcd37ceb36284f4be79df49eed6a78cd81b>
4. Charles T. Clotfelter, Helen F. Ladd, Jacob L. Vigdor (2007) Teacher credentials and student achievement: Longitudinal analysis with student fixed effects, *Economics of Education Review*, Volume 26, Issue 6 [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://doi.org/10.1016/j.econedurev.2007.10.002>.
5. Мынбаева А.К., Садвакасова З.М. М 94 Инновационные методы обучения, или Как интересно преподавать: Учебное пособие. – 7-е изд., доп. - Алматы, 2012. – 355 б.
6. Айдар, Р.С. (2021). Ыбырай Алтынсарин – 180: Ұлтымыздың ұлықты ұстазы. Білімді ел. 53 [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://bilimdinews.kz/?p=164885>
7. Бұзаубақова К.Ж., Педагогика. Тараз: ИП «Бейсенбекова А.Ж.», 2019. - 329 стр.
8. О.А. Айгунова, С.Н. Вачкова, И.М. Реморенко, А.Л. Семёнов, Е.Н. Тимонова. Оценка профессиональной деятельности учителя в соответствии с профессиональным стандартом педагога // «Вестник МГПУ», серия «Педагогика и психология, 2017, № 2(40), С. 8 – 23. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=29308327>
9. Lucy Steiner (2010) Using Competency-Based Evaluation to Drive Teacher Excellence Lessons from Singapore [Электронный ресурс] - Режим доступа: file:///C:/Users/Uba.27/Desktop/singapore_lessons_2010.pdf
10. Liew, Warren. (2012). Perform or else: The performative enhancement of teacher professionalism. *Asia Pacific Journal of Education*. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://32.10.1080/02188791.2012.711297>
11. National Center on Education and the Economy [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://ncee.org/about-us/our-people/>
12. Профессиональный стандарт «Педагог». Приложение к приказу Председателя Правления Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан «Атамекен» № 133 от 8 июня 2017 года [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://atameken.kz/uploads/content/files/%D0%9F%D0%A1%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3.pdf>
13. Cox, Cristian & Marfan, Javiera & Weinstein, José & Muñoz, Gonzalo. (2013). Learning Standards, Teaching Standards and Standards for School Principals: A Comparative Study. 10.1787/5k3tsjqtp90v-en. [Электронный

ресурс] - Режим доступа: [https://www.researchgate.net/publication/347943570 Learning Standards Teaching Standards and Standards for School Principals A Comparative Study](https://www.researchgate.net/publication/347943570_Learning_Standards_Teaching_Standards_and_Standards_for_School_Principals_A_Comparative_Study)

14. Ingvarson, L. (2002). Development of a National Standards Framework for the Teaching Profession, Australian Council for Educational Research Publishing

15. Toledo, D., N. Révai and S. Guerriero (2017), "Teacher professionalism and knowledge in qualifications frameworks and professional standards", in Guerriero, S. (ed.), Pedagogical Knowledge and the Changing Nature of the Teaching Profession, OECD Publishing, Paris

16. «Об утверждении Концепции обучения в течение всей жизни (непрерывное образование)» Постановление Правительства Республики Казахстан от 8 июля 2021 года № 471

17. Проект профессионального стандарта «Педагог» [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=14240078>

18. Правила аттестации педагогических работников и приравненных к ним лиц в филиалах автономной организации образования «Назарбаев Интеллектуальные школы» (с изменениями и дополнениями от 28 декабря 2016 года №64), утвержденных решением Правления АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы» от 14 июля 2016 года (протокол № 33)

19. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 27 января 2016 года № 83 «Об утверждении Правил и условий проведения аттестации педагогов, занимающих должности в организациях образования, реализующих общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего и общего среднего образования, образовательные программы технического и профессионального, послесреднего, дополнительного образования и специальные учебные программы, и иных гражданских служащих в области образования и науки»

20. Марголис А.А. Оценка квалификации учителя: обзор и анализ лучших зарубежных практик // Психологическая наука и образование. 2019. Т. 24. № 1 [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://psyjournals.ru/files/98127/pse_2019_n1_Margolis.pdf

21. Методика оценки уровня квалификации педагогических работников. Под ред. В.Д. Шадрикова, И.В. Кузнецовой. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://refdb.ru/look/1366011-pall.html>

22. В.Д. Шадриков, И.В. Кузнецова Методика оценки уровня квалификации педагогических кадров // Материалы VIII Международной научно-практической конференции «Тенденции развития образования: проблемы управления и оценки качества образования», 2012 [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://elibrary.ru/download/elibrary_32369549_51247842.pdf

23. Wilkerson, D.J., Manatt, R.P., Rogers, M.A. et al. Validation of Student, Principal, and Self-Ratings in 360° Feedback® for Teacher Evaluation. Journal of Personnel Evaluation in Education 14, 179–192 (2000). <https://doi.org/10.1023/A:1008158904681>

24. Decker D.M., Dona D.P., Christenson S.L. Behaviorally at-risk African American students: the importance of student-teacher relationships for student outcomes // *Journal of School Psychology*. 2007. 45. Pp. 83-109; 12; 46; 50
25. Dörnyei Z. *Teaching and Researching Motivation*. Harlow, England: Longman, 2001. 21. Pp. 43-59.
26. Wan Osman, Wan Safuraa & mohd. ishak, Noriah. (2011). Teacher-student relationship factor affecting motivation and academic achievement in ESL classroom. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 15. 2637-2641. [10.1016/j.sbspro.2011.04.161](https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.04.161).
27. Wilkins, J. (2008). School Characteristics That Influence Student Attendance: Experiences of Students in a School Avoidance Program. *The High School Journal*, 91(3), 12–24. <https://doi.org/10.1353/HSJ.2008.0005>
28. Ryan R.M., Stiller J.D., Lynch J.H. Representations of relationships to teachers, parents, and friends as predictors of academic motivation and self-esteem// *Journal of Early Adolescence*. 1994. 14. Pp. 226-249.
29. Weiner, B. (1980). A cognitive (attribution)-emotion-action model of motivated behavior: An analysis of judgments of help-giving. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39(2), 186–200. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.39.2.186>
30. Rosenthal R Jacobson L. *Pygmalion in the Classroom : Teacher Expectation and Pupils' Intellectual Development*. New York: Holt Rinehart and Winston; 1968. <https://worldcat.org/en/title/167921>
31. Stecher, Brian M., Deborah J. Holtzman, Michael S. Garet, Laura S. Hamilton, John Engberg, Elizabeth D. Steiner, Abby Robyn, Matthew D. Baird, Italo A. Gutierrez, Evan D. Peet, Iliana Brodziak de los Reyes, Kaitlin Fronberg, Gabriel Weinberger, Gerald P. Hunter, and Jay Chambers, *Intensive Partnerships for Effective Teaching Enhanced How Teachers Are Evaluated But Had Little Effect on Student Outcomes*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2019. [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.rand.org/pubs/research_briefs/RB10009-1.html.
32. Molway L. (2021). Measuring effective teaching: Student perceptions of their modern languages lessons in England [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102440>
33. Платформа Tripod Education Partners по сбору, систематизации материалов опроса обучающихся и их семей, педагогов [Электронный ресурс] - Режим доступа:<https://tripoded.com/>

**«Әкімшілікке арналған сауалнама парағы» сауалнамасы,
«Әріптестер үшін сауалнама парағы»,
«Өзін-өзі бағалау парағы»**

Құрметті ұстаз! Сіздерді Кәсіби стандарт нормаларына сәйкес мұғалімнің кәсіби сапаларының диагностикасынан (өзін-өзі диагностикалаудан) өтуге шақырамыз.

Сауалнаманың мазмұны

Ұсынылған мұғалімнің бағалау/өзін-өзі бағалау парағын ПС-тің екі бөлімі негізінде толтырыңыз: 1. Кәсіби құндылықтар; 2. Мұғалімнің кәсіби біліктілігі (кәсіби білім; оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі; үздіксіз кәсіби даму).

Ұсынылған Бағалау/Өзін-өзі бағалау парағы прогресті өз бетінше бағалауға, одан әрі кәсіби даму үшін бар «өсу нүктелерін» анықтауға мүмкіндік береді.

1. Толық аты-жөніңізді енгізіңіз.

2. Білім беруді ұйымының атауын көрсетіңіз.

1-БӨЛІМ. КӘСІБИ ҚҰНДЫЛЫҚТАР

1. 1. Мұғалімде «1.1 Педагог мамандығына берілгендік» кәсіби құндылықтың қалыптасқан критерийі бар (бар) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1.1.1 Барлық білім алушылардың/оқушылардың білім беру мақсаттарына жету қабілетіне сенімділік көрсетеді (көрсетемін)	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
1.1.2 Мұғалім мамандығына адалдығын көрсетеді (көрсетемін)	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
1.1.3 Мен өз қызметімде нормативтік құқықтық актілерді басшылыққа аламын (басшылық аламын).	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

2. Мұғалімде қалыптасқан «1.2 Азаматтық көрсету» кәсіби құндылық критерийі бар (иемін) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1.2.1 Білім беру мен тәрбиелеу процесінде Қазақстанның ұлттық мұрасы мен мәдени құндылықтарына адалдығын көрсетеді (көрсетемін)	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
1.2.2 Білім беру мен тәрбиелеу процесінде мәдени және тілдік әртүрлілікті және жаһандық азаматтықты біріктіреді (біріктіремін)	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
1.2.3 Сыбайлас жемқорлыққа төзімсіз бе .	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

3. Мұғалімде қалыптасқан «1.3 Кәсіби этиканы сақтау» кәсіби құндылық критерийі бар (ием) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1.3.1 Білім алушылардың/оқушылар мен олардың ата-аналарына/қамқоршыларына құрмет көрсетеді (көрсетемін)	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
1.3.2 Мінез-құлықтағы кәсіби және этикалық стандарттарды басшылыққа алады (мен басшылыққа аламын).	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

1.3.3 Мұғалімдік қызметтегі кәсіби және этикалық стандарттарды түсінеді және қолданады (түсінемін және қолданамын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------

4. Мұғалімде қалыптасқан «1.4 Жауапкершілікті» кәсіби құндылық критерийі бар (бар) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1.4.1 Білім алушыларды/оқушыларды оқыту мен тәрбиелеуге жауапкершілікті көрсетеді (көрсетемін).	☐ 1	☐ 2	☐ 3
1.4.2 Кәсіби деңгейімнің мұғалім мамандығына сәйкестігі үшін моральдық жауапкершілікті аламын (мен)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
1.4.3 Педагогтар қауымының оқу үдерісі үшін жауапкершілігін бөлісемін (мен бөлісемін).	☐ 1	☐ 2	☐ 3

5. Мұғалімде қалыптасқан «1.5 Белсенділік көрінісі» кәсіби құндылық критерийі бар (нем) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1.5.1 Өзгерістерге қатысты белсенділікті көрсетеді (көрсетемін) және оқу процесін жақсарту үшін инновацияларды енгіземін (енгіземін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
1.5.2 Білім алушыларды/оқушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі тәуекелдерді басқарамын (мен басқарамын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
1.5.3 Өзін-өзі реттеуге және стресске төзімділікке қабілетті (мен қабілеттімін).	☐ 1	☐ 2	☐ 3

2-БӨЛІМ. ПЕДАГОГТЫҢ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІГІ

1. Біліктілік санатыңызды таңдаңыз

- 1 Санаты жоқ мұғалім (мұғалім/оқытушы стажер)
- 2 Екінші санатты мұғалім (мұғалім-модератор)
- 3 Бірінші санатты мұғалім (педагог-сарапшы)
- 4 Жоғары санатты педагог (оқытушы-зерттеуші)
- 5 Жоғары санатты педагог (педагог-мастер)

2. Педагогте «Педагог» біліктілік санатының құзыреттілік көрсеткіштері бар (болды) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
2.1.1 Кәсіби білім: ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, Білім алушыларды/оқушыларды дамыту үшін сәйкес психологиялық-педагогикалық теориялар туралы білімдерін көрсетеді (көрсетемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.1.2 Кәсіби білім: Білім беру бағдарламасының теориялық және әдістемелік негіздерін танымдық процестің заңдылықтарымен байланыстыра отырып, білімін көрсетеді (көрсетемін).	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.1.3 Оқыту/тәрбие және оқу тәжірибесі: оқу/білім беру үдерісі кезінде қауіпсіз оқу/дамыту ортасы мен эмоционалдық-психологиялық климат нормаларына сәйкес келеді (сақтаймын).	☐ 1	☐ 2	☐ 3

2.1.4 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибесі: Жоспарлар (мен жоспарлаймын) (бірінші жылы тәлімгердің жетекшілігімен) оқу мақсатына сәйкес және танымдық процестің заңдылықтарына негізделген сабақ/сабақ/әрекет	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.1.5 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Танымдық/тәрбие үдерісінің заңдылықтары аясында сабақты/сабақты/әрекетті өткіземін (өткіземін) және күтілетін нәтижелерге қол жеткіземін (қол жеткіземін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.1.6 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибесі: ата-аналарды/заңды өкілдерін оқыту/тәрбиелеу нәтижелері туралы хабарлайды (хабарлаймын), әріптестермен Білім алушылардың/оқушылардың үлгерімін/дамуын талқылайды	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.1.7 Үздіксіз кәсіби даму: Білім алушылардың/оқушылардың танымдық процесінің заңдылықтары контекстінде озық педагогикалық тәжірибені зерделеу (оқыту)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.1.8 Үздіксіз кәсіби даму: оқыту/білім беру және оқу тәжірибесін жақсарту үшін өз қажеттіліктерімді анықтайды (анықтаймын), әріптестермен өзара әрекеттеседі	☐ 1	☐ 2	☐ 3

2. 2. Мұғалімде «Педагог-модератор» біліктілік санатының құзыреттілік көрсеткіштері бар (болды) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
2.2.1 Кәсіби білім: ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, Білім алушылардың/оқушылардың үлгерімін бақылау стратегиялары туралы білімін көрсетеді (көрсетемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.2 Кәсіби білім: Оқытудың/білім берудің жалпы қиындықтарын ескере отырып, пәнді/пәнді/әрекетті оқытудың теориялық және қолданбалы негіздері мен әдістері туралы білімін көрсетеді (көрсетемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.3 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибесі: оқу/білім беру үдерісі кезінде салауатты оқу/даму ортасы мен эмоционалдық және психологиялық климатты қолдайды (қолдаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.4 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Оқушылардың/оқушылардың ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, сабақты/сабақты/әрекетті жоспарлаймын (жоспарлаймын), сәйкес оқыту/білім беру және оқу әдістерін және бағалау құралдарын анықтаймын	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.5 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Оқушылардың/оқушылардың ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, оқу/шығармашылық жетістіктерді бағалаудың тиісті әдістері мен құралдарын пайдалана отырып, сабақты/сыныпты/әрекетті өткіземін (өткіземін), күтілетін нәтижеге қол жеткізеді. нәтижелер	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.6 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: студенттермен/оқушылармен және ата-аналармен/заңды өкілдерімен оқыту/тәрбиелеу нәтижелерін және жақсарту жолдарын талқылайды (талқылаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.7 Үздіксіз кәсіби даму: Білім алушылардың/оқушылардың қажеттіліктері мен ерекшеліктерін ескеретін психологиялық-педагогикалық тәжірибелердің нақты нәтижелерін талдайды (талдайды)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.2.8 Үздіксіз кәсіби даму: өзімнің және әріптестерімнің оқыту/білім беру және оқу тәжірибесінің дамуын талдайды (талдайды)	☐ 1	☐ 2	☐ 3

3. 3. Мұғалімде «Педагог-сарапшы» біліктілік санатының құзыреттілік көрсеткіштері бар (болды) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	Келісемін	Жауап беруге қиналамын	Келіспеймін
2.3.1 Кәсіби білім: Білім алушылардың/оқушылардың жеке білім беру бағытын сипаттамалар мен қажеттіліктерді диагностикалау нәтижелері бойынша қалай анықтау керектігін түсінеді (түсінемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.2 Кәсіби білім: оқудағы қиындықтарды ескере отырып, білім беру бағдарламасының тұжырымдамалық негіздерін, оқыту/ұйымдастыру іс-әрекетінің технологиялары мен стратегиялары туралы білімін көрсетеді (көрсетемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.3 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: әлеуметтік-психологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді (қамтамасыз етемін) және әрбір студентті/оқушыны қолдайтын қолайлы оқу/дамыту ортасын жасайды (құрады)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.4 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Оқушылардың/оқушылардың қабілеттерін ескере отырып, бағалау технологиялары мен стратегияларын талдай отырып, пәнаралық/пәнаралық байланыстар негізінде оқыту/білім беру үдерісін жоспарлаймын (жоспарлаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.5 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Білім алушылардың/оқушылардың қабілеттерін ескере отырып, сабақта/сыныпта/әрекетте, технологияларда және бағалау стратегияларында пәнаралық байланысты қолданамын (қолданамын).	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.6 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибесі: Білім алушылардың/оқушылардың қабілеттерінің дамуы мен дамуын бағалайды және бақылайды (бағалаймын және бақылаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.7 Үздіксіз кәсіби даму: Білім алушылардың/оқушылардың қабілеттерін дамыту бойынша тиісті зерттеулердің нәтижелерін бағалаймын (бағалаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.3.8 Үздіксіз кәсіби даму: өзімнің және әріптестерімнің тәжірибесіндегі себепті байланыстарды бағалаймын (бағалаймын).	☐ 1	☐ 2	☐ 3

4. 4. Мұғалімде «Мұғалім-зерттеуші» біліктілік санатының құзыреттілік көрсеткіштері бар (болды) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	Келісемін	Жауап беруге қиналамын	Келіспеймін
2.4.1 Кәсіби білім: ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, Білім алушылардың/оқушылардың жеке даму траекториясын құру жолын түсінеді (түсінемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.4.2 Кәсіби білім: Білім беру/білім беру үдерісін Білім алушылардың/оқушылардың ойлауын дамыту үлгілерімен байланыстыруды түсінеді (түсінемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.4.3 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибесі: қауіпсіз оқу/дамыту ортасын басқарамын (мен басқарамын) және әрбір Білім алушылардың/оқушының дамуы үшін қолайлы инклюзивті жағдайлар жасайды (құрады)	☐ 1	☐ 2	☐ 3

2.4.4 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: әрбір Білім алушылардың/оқушының дамуының бағалау технологиялары мен стратегияларын бағалай отырып, оқыту/білім берудің интеграцияланған процесін жоспарлаймын (жоспарлаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.4.5 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: әзірленген технологиялар мен бағалау стратегияларын қолдана отырып, біріктірілген оқыту/білім беру процесін жүзеге асырады (енгіземін).	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.4.6 Оқыту/тәрбие және оқу тәжірибесі: Білім алушылардың/оқушылардың дамуын бақылау нәтижелерін пайдалану бойынша педагогикалық қауымдастыққа ұсыныстар әзірлейді (әзірлеймін).	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.4.7 Үздіксіз кәсіби даму: Ағымдағы зерттеулер негізінде жеке оқыту/білім беру әдістемесін әзірлейді (мен әзірлейді)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.4.8 Үздіксіз кәсіби даму: әріптестермен өзара әрекеттестікте сабақты/кәсібін/әрекетін зерттейді (зерттеймін) және білім беру ұйымындағы оқыту/тәрбие тәжірибесін жетілдіру мақсатында зерттеу нәтижелерін эфирге (эфирге) шығарады.	☐ 1	☐ 2	☐ 3

5. Мұғалімде «Педагог-шебер» біліктілік санатының құзыреттілік көрсеткіштері бар (болды) деген тұжырыммен келісесіз бе?

Көрсеткіштер	<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
2.5.1 Кәсіби білім: Білім алушылардың/оқушылардың ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, білім беру мен тәрбиелеудің бағдарламалары мен әдістерін қалай жасау керектігін түсінеді (түсінемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.2 Кәсіби білім: Мен Білім алушыларды/оқушыларды табысты меңгеруге ықпал ететін пәнді/пәнді/ іс-әрекетті оқыту әдістемесін қалай жасау керектігін түсінемін (түсінемін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.3 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибелері: Қауіпсіз, қолдау көрсететін және ынталандыратын оқу/дамыту ортасын құрудағы тиімді тәжірибелерді хабар тарату (мен тарату)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.4 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Тәжірибелік зерттеу нәтижелерін пайдалана отырып оқыту/тәрбие процесінің мазмұнын жоспарлаймын (жоспарлаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.5 Оқыту/тәрбиелеу және оқу тәжірибесі: Тәжірибелік зерттеу нәтижелеріне негізделген интеграцияланған оқыту/тәрбиелеу процесін жүзеге асырады (енгіземін)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.6 Оқыту/білім беру және оқу тәжірибесі: Педагогикалық қоғамдастықта Білім алушыларды/оқушыларды дамытудағы тиімді ынтымақтастық тәжірибесін хабарлау (мен эфирде)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.7 Үздіксіз кәсіби даму: Білім алушыларды/оқушыларды жеке оқыту/тәрбиелеудің бірыңғай стратегиясын құрастырамын (жобалаймын)	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2.5.8 Үздіксіз кәсіби даму: білім беру ұйымындағы зерттеулерді үйлестіреді (үйлестіремін), нәтижелерін педагогикалық қоғамдастыққа таратады.	☐ 1	☐ 2	☐ 3

«Оқушыларға арналған сауалнама парағы» сауалнамасы
«Ата-аналардың бақылау парағы»

Ақпараттық келісім

Құрметті респондент! Сауалнамаға қатысуды шешпес бұрын, ақпараттық келісімді оқып шығыңыз.

Ерікті қатысу.

Сауалнамаға қатысуыңыз толығымен ерікті.

Сіз «Келіспеймін» опциясын пайдаланып зерттеуге қатыспау туралы шешім қабылдауыңыз мүмкін.

Құпиялылық.

Сауалнамаға қатысу анонимді болып табылады. Барлық жауаптар құпия болып табылады және нәтижелер жиынтық түрінде ұсынылады. Респондент сауалнама материалдары мен нәтижелерін таратпауға міндеттенеді.

Сұрақтарға жауаптар.

Сауалнама нәтижелерінің сенімділігін қамтамасыз ету үшін сіздердің назарларыңызды жауаптардың объективтілігі мен дұрыстығына аударамыз. Әрбір сұрақты мұқият оқып шығыңыз және дұрыс деп ойлаған жауапты белгілеңіз.

Қатысқандарыңызға рахмет!

БІЛІМ АЛУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН САУАЛНАМА ПАРАҒЫ

1. Жасыңызды көрсетіңіз?

- ₁ 13 жастан 15 жасқа дейін
₂ 15 пен 18 жас
₃ 18 бен 25 жас
₄ 25 жастан астым

2. Жынысыңыз?

- ₁ Ер
₂ Әйел

3. Сіз қандай сыныпта/курстасыз?

- ₁ 6-9/10 сынып
₂ 10/11 – 11/12
₃ 1 -2 курс
₄ 3-4 курс

8. Соғласны ли Вы со следующими высказываниями о предмете ?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Мұғалім пәннің мазмұнын анық, түсінікті етіп түсіндіреді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
2)	Сабақтағы тапсырмаларды түсінбесем, мұғалім түсіндіреді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
3)	Пән бойынша үй тапсырмасының көлемін өз бетімше орындаймын	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
4)	Мені осы пән бойынша сабақтар қызықтырады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
5)	Сабақта біз әртүрлі құбылыстарды жиі талдап, салыстырамыз.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

6)	Сабақ барысында сабақтың тақырыбын сыныпта немесе топта жиі талқылаймыз.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
7)	Біз сыныпта жиі топпен жұмыс жасаймыз.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
8)	Сабақта мұғалім тапсырмаларды шығармашылықпен шешуге қолдау көрсетеді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
9)	Мен сабақта өзімді жайлы сезінемін	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

8. 8. Балаңыздың _____ пәні бойынша оқу нәтижелерін талдауға қатысты тұжырымдармен келісесіз бе?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Мұғалім мені үнемі сабақтағы нәтижелермен, БЖБ және ГЖБ нәтижелерімен таныстырады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
2)	Пәнге дайындалғанда не нәрсеге көңіл бөлу керектігін түсіндіреді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
3)	Маған оқудағы оң нәтижелерім туралы айтылады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

8. Мұғалім туралы пікірлермен келісесіз бе?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	мамандығын жақсы көреді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
2)	Жақсы ұйымдастырушы	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
3)	Оқушының құқықтары мен қадір-қасиетін құрметтейді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
4)	Біздің оқуымыз үшін жауапкершілікті көрсетеді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
5)	Ұлттық-мәдени құндылықтарға адалдығын білдіреді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

8. Мұғалімді сипаттайтын тұжырымдармен келісесіз бе?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Қақтығыс жағдайында мұғалім бізге эмоционалды тұрақтылық пен әдептілік көрсетеді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
2)	Кәсіби және этикалық стандарттарды басшылыққа алады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
3)	Мұғалім әрқашан өз пәнімен бізді баурап алуға тырысады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

8. Сіз қазір _____ қосымша сабақтарға қатысасыз ба?

- ₁ ия
₂ жоқ

9. Сабақта ең жақсы нәтижеге жетуіңізге қандай факторлар кері әсер етеді?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Мұғалімнің түсіндірмелерін түсінбеймін	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
2)	Сабаққа назар аудара алмайды	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
3)	Мен оқығанды ұнатпаймын	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
4)	Мен ақыл-ой жұмысын жасағанда өте тез шаршаймын	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
5)	Мен тез шаршаймын, көзім жиі ауырады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
6)	Менің жетістіктерім мен сәтсіздіктерім ешкімді қызықтырмайды	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
7)	Мен сабақта жиі ұйықтаймын	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
8)	Басқа (жазу)			

АТА-АНАЛАРДЫҢ САУАЛНАМА ПАРАҒЫ

1. Жасыңыз?

- ₁ 20 дан 30 жасқа дейін
₂ 30 дан 40 жасқа дейін
₃ 40 дан 50 жасқа дейін
₄ 50 дан 60 жасқа дейін
₅ 60 жастан жоғары

2. Жынысыңыз?

- ₁ Ер
₂ Әйел

Білім деңгейіңіз

- ₁ Арнайы орта
₂ толық емес жоғары білім (дипломсыз университетте оқу)
₃ Жоғары білім (бакалавр немесе маман дәрежесі)
₄ Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура)
₅ Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (докторантура)

4. Сіз әрқашан ата-аналар жиналысына қатысасыз деген пікірмен келісесіз бе?

- ₁ толықтай келісемін
₂ Ішінара елісемін
₃ Жауап беруге қиналамын
₄ Келіспеймін
₅ Толықтай келіспеймін

5. Сіз _____ пәніне қатысты балаңыздың жағдайы туралы келесі тұжырымдармен келісесіз бе?

Менің бақылауымша:		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	мұғалім пәннің мазмұнын балама бәрі түсінікті және мұғалім жақсы түсіндіреді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
2)	үй/сынып тапсырмалары менің баламның дамуына ықпал етеді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
3)	үй тапсырмасының көлемі баламның дамуына кері әсер етпейді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
4)	менің балам осы пән бойынша сабақтарға қызығушылық танытады	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
5)	Бұл тармақ баланың шығармашылық қабілетін дамытуға ықпал етеді.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
6)	Бұл пән баланың сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамытуға көмектеседі.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
7)	бұл пән баланың ынтымақтастығы мен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға ықпал етеді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
8)	осы пән бойынша баланың даму динамикасы	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃
9)	бала бұл сабақта өзін жайлы сезінеді	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃

6. Сіз _____ пәні бойынша балаңыздың оқу нәтижелерін талдауға қатысты тұжырымдармен келісесіз бе?

		<i>Келісемін(-а)</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Мен баламның оқу нәтижелері туралы үнемі кері байланыс аламын	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2)	Олар маған баланы осы пәнге дайындағанда не нәрсеге көңіл бөлу керектігін түсіндіреді.	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3)	Маған баламның оқуындағы оң нәтижелер туралы айтады	☐ 1	☐ 2	☐ 3

7. Мұғалім кәсіби құндылықтарды көрсетеді деген тұжырымдармен келісесіз бе?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Мұғалім мамандығына жауапты қызмет	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2)	Шығармашылық азаматтық белсенділіктің көрінісі	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3)	Оқушының құқықтары мен қадір-қасиетін құрметтеу	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4)	Педагогикалық нормаларды ұстану	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5)	Этика сақтау	☐ 1	☐ 2	☐ 3

8. Мұғалімнің өзін өзі ұстауын сипаттайтын тұжырымдармен келісесіз бе?

		<i>Келісемін</i>	<i>Жауап беруге қиналамын</i>	<i>Келіспеймін</i>
1)	Қақтығыс жағдайында мұғалім оқушыларға эмоционалды тұрақтылық пен әдептілік көрсетеді	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2)	Қақтығыс жағдайында мұғалім эмоционалды тұрақтылық пен ата-аналарға әдептілік көрсетеді	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3)	Мұғалім үздіксіз кәсіби дамуға ұмтылады	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4)	Қарым-қатынас кезінде мұғалім кәсіби және этикалық нормаларды сақтайды	☐ 1	☐ 2	☐ 3

9. Сіздің балаңыз қазір осы пән бойынша қосымша сабақтарға қатысып жатыр ма?

- 1 Ия
2 Жоқ

**«Білім беру ұйымдары әкімшілігінің білім алушылар мен тәрбиеленушілердің
құқықтарын қорғау мәселелері бойынша педагогтардың кәсіби деңгейін арттыру
жөніндегі қызметін ұйымдастыру туралы»
Әдістемелік нұсқаулар**

2021 жылдың 15 маусымында басып шығаруға қол қойылған.

Пішімі 60×84 1/16.

Офсеттік қағаз. Офсетті басып шығару.

Times New Roman шрифті. Шартты басып шығару